

ANDRZEJ
SAPKOWSKI

HUSITSKÁ TRILÓGIA II

BOŽÍ BOJOVNÍCI

Ljndeni

Boží bojovníci

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Andrzej Sapkowski
Boží bojovníci – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

HUSITSKÁ TRILÓGIA

ANDRZEJ
SAPKOWSKI

HUSITSKÁ TRILÓGIA II
BOŽÍ BOJOVNÍCI

PRELOŽIL KAROL CHMEL

Ljndeni

**Svet sa nám, ctihodní páni, v ostatnom čase rozrástol a zväčšil.
No zároveň i zmenšil.**

Je vám to smiešne? Že táram hlúposti? Že jedno protirečí druhému? Hneď vám dokážem, že ani v najmenšom.

Len sa, milost'páni, pozrite von oknom. Čo tam vidíte, aký výhľad sa vám tam núka? Na stodoličku, odpoviete v súlade s pravdou, a na záchodík za ňou. A čo ďalej, pýtam sa, čo je tam, za záchodom? Všimnite si, že ak sa spýtam slúžky, čo sa k nám náhli s pivom, odvrkne, že za záchodom je strnisko, za strniskom Jáchymova záhrada, za záhradou smoliareň, a ďalej už hádam iba Malá Kozolupa. Spýtam sa nášho krčmára, a keďže ten je osvietenejší, dodá, že tam to vôbec nekončí, že za Malou Kozolupou je Kozolupa Veľká, za ňou osada Kocmirov, za Kocmirovom dedina Lazy, za Lazmi Goszcz a za Goszczom hádam bude už Twardogóra. Ale všimnite si, že čím učenejšieho človeka sa spýtam – napríklad ako Vás –, tým ďalej od našej stodôlky, nášho záchodíka a obidvoch Kozolúp odbehneme –, lebo osvietenejšiemu rozumu je známe, že ani Twardogorou sa svet nekončí, že ďalej ešte leží Oleśnica, Brzeg, Niemodlin, Nisa, Głubczyce, Opava, Nový Jičín, Trenčín, Nitra, Ostrihom, Budín, Belehrad, Raguza, Janov, Korint, Kréta, Alexandria, Káhira, Memfis, Ptolemais, Téby... A čo? Vari svet nerastie? Nie je čoraz väčší?

A to ešte stále nie je koniec. Keď zájdeme za Téby, hore Nílom, ktorý ako rieka Gichon z prameňa v pozemskom raji vyteká, dôjdeme predsa

do krajiny menom Etiópia, a za ňou, ako je známe, leží púštna Núbia, potom horúci kraj Kúš, zlatorodý Ofir a celá *Africae Terra, ubi sunt leones*. A ešte ďalej je oceán, ktorý omýva celú zem. Ale aj v tom oceáne sú predsa ostrovy – také ako Cathay, Taprobane, Bragine, Oxidrate, Gynosophe a Cipangu, kde podnebie zázračne prospieva úrode a drahokamov tam ležia celé haldy, píše o tom učený Hugo zo Svätého Viktora a Pierre d'Ailly, ako aj jeho milosť pán Jean de Mandeville, ktorý na vlastné oči tieto zázraky videl.

Dokázali sme takto, že za tých pár minulých storočí sa svet v podstatnej miere zväčšil. Pochopiteľne, v určitom zmysle. Lebo ak aj samotnej hmoty na svete nepribudlo, nových pomenovaní pribudlo celkom určite.

A ako s tým, pýtate sa, môže ladiť tvrdenie, že svet sa nám zmenšil? Hneď poviem a vysvetlím. Vopred však žiadam, aby ste si nerobili posmech a nepodpichovali, lebo to, čo poviem, nie je veru produkt mojej fantázie, ale poznatky získané z kníh. A z kníh si robiť posmech neslobodno, napokon na ich zrod musel niekto vynaložiť ukrutne veľa síl.

Ako je známe, náš svet je kusisko pevnej zeme, kruhovým tvarom pripomína palacinku, svoj stred má v Jeruzaleme a zovšadiaľ ho obklopuje oceán. Na okcidente tvoria okraj zeme Kalpé a Abyla, Herkulove stĺpy a úžina Gades medzi nimi.

Na juhu, ako som pred chvíľkou spomenul, obostiera oceán Afriku. Na juhovýchode končí sa pevnina princovi Janovi podliehajúcou *India inferior*, ako aj územiami Goga a Magoga. V septentrionálnej zóne sveta je posledným kusom zeme *Ultima Thule*, a tam, *ubi oriens iungitur aquiloni*, leží krajina Mogal, čiže Tartaria. Na východe sa zasa svet končí Kaukazom, kúsok za Kyjevom.

A teraz sa dostávame k podstate veci. To znamená k Portugalcom. Konkrétne k infantovi Henrichovi, kniežaťu z Viseu, synovi kráľa Jána. Portugalsko, to nemožno utajiť, je nevelké kráľovstvo, kráľovský infant je až tretí syn v poradí, takže nečudo, že zo svojho sídla v Sagrese sa častejšie a s väčšou nádejou díva na more než na Lisabon. Zvolal do Sagresu astronómov a kartografov, múdrych židov, námorníkov a kapitánov, staviteľov lodí. A tak sa to začalo.

Roku Pána 1418 doplával kapitán João Gonçalves Zarco k ostrovom známym ako *Insulas Canarias* – názov Kanárske ostrovy dostali vďaka tomu, že sa tam vyskytovalo mimoriadne veľa psov. Onedlho potom, roku 1420, ten istý Gonçalves Zarco spolu s Tristáom Vaz Teixeirom doplávali k ostrovu menom Madeira. Roku 1427 dorazili karavely Diega de Silves k ostrovom, ktoré pomenovali Azory – odkiaľ vzali ten názov, to vie azda iba Boh a Diego. A len pred pár rokmi, roku 1434, oboplával ďalší Portugalec, Gil Eannes, Mys Boiador. A prišli chýry, že infant Dom Henrique, ktorého už poniektorí prezývajú „Námorník“ – *El Navegador* –, vraj chystá ďalšie výpravy.

Skutočne pociťujem obdiv voči týmto moreplavcom a veľmi si ich vážim. Nepoznajú strach a bázeň. Musí to byť predsa hrôza púšťať sa na oceán pod napnutými plachtami. Veď sú tam víchrice a búrky, zradné skaly pod vodou, magnetické hory, vrele a lepkavé moria; jednostaj samé víry, a ak nie víry, tak turbulencie, a ak nie turbulencie, tak prúdy. Obludami sa to len tak hemží, všade plno vodných drakov, morských hadov, tritonov, hipokampov, sirén, delfínov a plates. V mori sa hmýria *sanguissugae*, *polypi*, *octopi*, *locustae*, *cancr*, rozmanité *pistrix* et *huic similia*. A najstrašnejšie príde nakoniec – lebo tam, kde sa končí oceán, za jeho okrajom, začína sa Peklo. Čo myslíte, prečo je zapadajúce slnko také červené? Predsa preto, lebo nazerá do pekelných plameňov. A po celom oceáne sú rozosiate diery; keď karavela na takú z nepozornosti naďabí, prepadne sa rovno do pekla, dolu hlavou, celá loď so všetkým. Vidno, že boli stvorené na to, aby nedovolili smrteľníkovi plaviť sa po moriach. Peklo je trest pre tých, čo porušujú zákazy.

Ale ako poznám život, Portugalcov to nezastaví.

Pretože *navigare necesse est* a za horizontom sú ostrovy a pevniny, ktoré treba objaviť. Treba do máp zaznačiť vzdialené Taprobany, v *roteiros* opísať cestu na tajomný Cipang, vyznačiť na portolánoch *Insole fortunate*, Šťastné ostrovy. Treba sa plaviť ďalej, podľa vzoru svätého Brendana, po stopách snov, za Hy Brasil, do neznáma. Preto, aby sa neznáme premenilo na spoznané a známe.

A hľa – *quod erat demonstrandum* –, svet sa nám už zmenšuje a scvrkáva, už len chvíľu, a všetko bude zaznačené na mapách, na portolánoch a v *roteiros*. A zrazu nám všetko bude pripadať blízke.

Svet sa nám zmenšuje a je chudobnejší ešte o čosi – o legendy. Čím ďalej sa plavia portugalské karavely, čím viac ostrovov objavia a pomenujú, tým je tých legiend menej. Podchvíľou sa ďalšia rozplynie ako dym. Sme chudobnejší o čoraz viacej snov. A keď umrie sen, miesto, ktoré opustil, zaplní temnota. A v temnote sa, tobôž ak ešte aj rozum zadrieme, okamžite prebúdzajú príšery. Prosím? Že to už niekto povedal? Pane môj dobrý! A vari existuje niečo také, čo by už niekto niekedy nepovedal?

Ach, ale mi vyschlo v krku... Pýtate sa, či neohrdnem pivom? Pravdaže nie.

Čo to vravíte, zbožný brat svätého Dominika? Aha, že je načase prestať tárať len tak a treba sa vrátiť k príbehu? K Reynevanovi, Šarlejovi, Samsonovi a iným? Máte pravdu, bratku. Je načase. Tak sa tam teda vráťme.

Nastal rok Pána 1427. Pamätáte sa, čo priniesol? Akožeby nie. Na to nemožno zabudnúť. Ale rád pripomeniem.

Vtedy na jar, bolo to asi v marci, určite pred Veľkou nocou, ohlásil pápež Martin V. bullu *Salvatoris omnium*, v ktorej proklamoval nevyhnutnosť ďalšej križiackej výpravy proti českým kacírom. Namiesto Giordana Orsiniho, ktorý bol už starý a celkom neschopný, vyhlásil Otec Martin za kardinála a legáta *a latere* Henryho Beauforta, winchesterského biskupa, rodného brata anglického kráľa. Beaufort sa ujal záležitosti mimoriadne horlivo. Okamžite zostavil križiacku výpravu, ktorá mala ohňom a mečom potrestať husitských apostatov. Výprava bola starostlivo pripravená, peniaze, vo vojne vec prvoradého významu, sa príčinlivo zozbierali. Tentoraz, čuduj sa svete, nikto grošíky nerozkradol. Jedni kronikári zastávajú názor, že križiaci boli poctivejší. Druhí – že peniaze boli jednoducho lepšie strážené.

Za hlavného veliteľa krížovej výpravy vymenoval frankfurtský snem Ottona von Ziegenhein, trevírskeho arcibiskupa. Povolali, koho sa dalo – do zbrane pod znakom kríža. A hneď boli k dispozícii armády. S vojskom prišiel Friedrich Hohenzollern starší, brandenburský elektor. Zbraní sa chopilo Bavorsko na čele s princom Henrichom Bohatým, pripravený bol falcgróf Jan z Neumarktu i jeho brat, falcgróf Otto z Mosbachu. Na zhromaždisko sa ustanovil maloletý Friedrich Wettyn, syn Friedricha Bojovného, elektora saského, skoleného chorobou. Prikvitli – každý s mocným húfom – Raban

von Helmstett, biskup speyerský, Anzelm von Nenningen, biskup z Augsburgu, Friedrich von Aufsess, biskup z Bambergu, Jan von Brun, biskup z Würzburgu, Depolt de Rougemont, arcibiskup z Besançonu. Prišli ozbrojenci zo Švábska, Hessenska, Durínska, zo severných miest Hanzu.

Krížová výprava sa vydala na pochod začiatkom júla, v týždni po Petrovi a Pavlovi, prešla hranicu a smerovala do českého vnútrozemia, pričom svoju cestu značkovala požiarimi a mŕtvami. V stredu pred Jakubom križiari, podporení aj silami českého katolíckeho landfriedu, zastali pri Stříbre, kde mal sídlo husitský pán Přibík de Clenove, a hrad začali obliehať a nahusto ho ostreľovať ťažkými bombardami. Pán Přibík sa však držal statočne a nemal v úmysle vzdať sa. Obliehanie pokračovalo, čas utekal. Brandenburský kurfirst znervóznel, veď toto je krížová výprava, vykrikoval, bez zdržiavania treba ísť ďalej, zaútočiť na Prahu. Praha, kričal, to je *caput regni*, kto má Prahu, ten má Čechy...

Bolo horúce dusné leto 1427.

A čo na to, pýtate sa, boží bojovníci? Čo na to Praha?

Praha...

Praha páchla krvou.

KAPITOLA PRVÁ,

v ktorej Praha páchne krvou, Reynevan je prenasledovaný a potom sa – postupne – zaoberá rutinou, spomína, smúti, oslavuje, bojuje o život a ponára sa do perín. A v úzadí dejiny Európy metajú kotrmelce, zrážajú päty a kvília v zákrutách.

Praha páchla krvou.

Reynevan si oňuchal obidva rukávy kamizoly. Len pred chvíľou opustil špitál a v špitáli, ako to už býva, takmer všetkým púšťali krv a pravidelne vyrezávali vrede, ba aj amputácie sa tam uskutočňovali v intervaloch hodných lepších záležitostí. Odev mohol nasiaknuť zápachom, na tom by nebolo nič čudné. Kamizola však bola cítiť len kamizolou. Ničím iným.

Zdvihol hlavu, vetril. Od severu, z ľavého brehu Vltavy, sem vietor prinášal pach buriny a tráv pálených v sadoch a viniciach. Od rieky to navyše razilo bahnom a hnilobou – panovali horúčavy, hladina veľmi poklesla, odkryté brehy a vyschnuté plytčiny už dlhší čas poskytovali mestu nezapomenuteľné čuchové vnemy. No tentoraz to nesmrdelo bahno. Tým si bol Reynevan istý.

Lahký a premenlivý vetrík občas povieval od východu, od Poříčskej brány. Od Vítkova. A zem pod Vítkovským vrchom mohla, samozrejme, vydávať pach krvi. Veď jej tam vsiaklo nemálo.

To predsa nie je možné; Reynevan si napravil na pleci remeň torby a rýchlym krokom sa vydal dole uličkou. Nie je možné, že by z Vítkova bolo cítiť krv. Po prvé, je to dosť ďaleko. Po druhé, bitka sa odohrala v lete 1420. Pred siedmimi rokmi. Dlhými siedmimi rokmi.

Energickými krokmi prešiel popri Kostole svätého kríža. Pach krvi sa však nevytratil. Skôr naopak. Zosilnel. Pre zmenu totiž zrazu zavial vietor od západu.

Nuž, pomyslel si pri pohľade na neďaleké geto, kameň, to nie je zemina, staré tehly a omietky si pamätajú veľa, veľa sa v nich toho môže uchovať. Čo pohlta, to smrdí dlho. A tam, pod synagógou, v uličkách a domoch sa krv prelievala ešte hojnejšie než na Vítkove. A nie až tak dávno. Roku 1422, počas krvavého pogromu, v čase nepokojov, čo vypukli v Prahe po poprave Jana Želivského, pražský ľud, rozzúrený sťatím svojho milovaného tribúna, povstal, aby sa pomstil, aby vypaloval a zabíjal. Ako obyčajne, najviac sa pri tom ušlo židovskej štvrti. Židia nemali so zabitím Želivského absolútne nič spoločné a ani v najmenšom neniesli vinu na jeho osude. Ale kto by už nad tým uvažoval?

Reynevan za svätokrížskym cintorínom odbočil, prešiel popri nemocnici, vyšiel na Starý uhoľný trh, šikmo preťal námestíčko a vnoril sa medzi brány a úzke uličky vedúce k Dlhej triede. Pach krvi sa stratil, rozplynul sa v mori iných pachov. Brány a slepé uličky totiž smrdeli všetkým, čo si len možno predstaviť.

Dlhá trieda ho okamžite privítala dominantnou a priam omamujúcou vôňou pečiva. V pekárskych krámoch sa na poličkách a laviciach a všade, kam len oko dohliadlo, zlato leskli, vystatovali a voňali slávne pražské pekárenské výrobky. Aj keď v hospici raňajkoval a necítil hlad, neovládol sa a hneď v prvej pekárni si kúpil dve čerstvučné žemle. Žemle, tu nazývané calty, mali taký sugestívne erotický tvar, že Reynavan dlhší čas chodil po Dlhej triede ako vo sne a potíkal sa po obchodíkoch, ponorený do myšlienok na Nikolettu, horúcich ako púštny vietor. Myslel na Katarzynu Bibersteinovú. Medzi chodcami, do ktorých vrážal a zamyslene ich odstrkoval, bolo aj niekoľko mimoriadne atraktívnych Pražaniek rôzneho veku. Nevšimál si ich. Poprosil o prepáčenie a šiel ďalej, striedavo zahrýzal do calty a vzápätí na ňu hľadel ako očarovaný.

Staromestské námestie ho prebralo pachom krvi.

Nuž, pomyslel si Reynevan dojedajúc caltu, tu to možno ani neprekvapuje. Pre túto dlažbu krv nie je nijaká novinka. Jana Želivského a osem jeho

spoločníkov predsa stáli práve tu, v Staromestskej radnici, keď ich sem v onen marcový pondelok nalákali. Keď po zradcovskom treste zmývali radničnú dlažbu, červená pena spod brány vytekala v celých potokoch, ba stekala údajne až pod pranier uprostred námestia a tam vytvorila obrovskú kaluž. A o krátky čas, keď správa o smrti tribúna vyvolala v Prahe výbuch hnevu a túžbu po pomste, krv tiekla vo všetkých stokách naokolo.

Smerom k Týnskemu chrámu Matky Božej šli ľudia, tlačili sa do arkády vedúcej k bráne svätyne. Rokycana bude mať kázeň, pomyslel si Reynevan. Stálo by za to vypočúť si, čo má Jan Rokycana na srdci. Počúvať kázne Jana Rokycanu sa vždy vyplatilo. Vždy. A najmä teraz, v časoch, keď takzvaný priebeh udalostí ponúkal témy pre kázne priam v odstrašujúcom tempe. Bolo, ej veru, bolo o čom kázať. A stálo za to počúvať.

Niet však času, uvedomil si. Sú súrnejšie záležitosti. A je tu aj problém.

A ten spočíva v tom, že ma sledujú.

To, že ho sledujú, Reynevan pochopil už dávno. Hneď ako vyšiel z hospicu pri Svätom kríži. Prenasledovatelia boli veľmi šikovní, neukazovali sa, skrývali sa veľmi dômyselne. Ale Reynevan to zbadal. Veď to nebolo po prvý raz.

V podstate aj vedel, kto ho sleduje a na čí príkaz. To však vôbec nebolo dôležité.

Musel sa ich striasť. A už mal aj plán.

Vošiel na preplnený, hlučný a páchnuci Dobytčí trh, zamiešal sa do davu smerujúceho k Vltave a Kamennému mostu. Chcel sa stratit' a na moste, v úzkom hrdle, tesnom priesmyku spájajúcom Staré Mesto s Malou Stranou a Hradčanmi, v zmätku a tlačenicí mal veľkú šancu zmiznúť. Reynevan v tom stisku kľučkoval, vrážal do chodcov a tí ho častovali nádvákami.

– Reinmar! – jeden z postrčených, namiesto toho, aby ho nazval „skur-vysynom“ ako ostatní, ho oslovil menom, aké nosil od krstu. – Preboha! Ty si tu?

– Tu veru. Počúvaj, Radim... Čo to tu, kristepane, tak smrdí?

– Toto, – Radim Tvrdík, nízky, už nie celkom mladý muž, ukázal na ved-ro, ktoré niesol. – To je hlina a bahno. Z brehu. Potrebujem... Vieš na čo...

– Viem, – Reynevan sa nepokojne poobzeral. – Akožeby nie.

Radim Tvrdík bol, ako vedeli všetci zasvätení, čarodejník. A Radim Tvrdík bol aj, ako vedeli niektorí zasvätení, posadnutý myšlienkou stvo-riť umelého človeka, golema. Všetci – aj menej zasvätení – vedeli, že za-tiaľ jediného golema sa vo veľmi dávnych časoch podarilo stvoriť istému pražskému rabínovi, v uchovaných dokumentoch nazývanému zaručene prekrúteným menom Bar Halevi. Podľa legendy dávneho židovi poslú-žilo na vytvorenie golema bahno, hlina a blato z dna Vltavy. Tvrdík – ako jediný – však zastával názor, že úlohu tvorivého činiteľa tu nezohrali ce-remónie a zaklínadlá, napokon všeobecne známe, ale určitá astrologická konjunkcia, ktorá mala vplyv na predmetné bahno a konkrétnu hlinu, na ich magické vlastnosti. Keďže však nemal ani predstavu, o aké konkrétne postavenie planét mohlo ísť, Tvrdík pracoval metódou pokusov a omy-lov – zbieral hlinu tak často, ako bol schopný, v nádeji, že raz nakoniec natrafi na tú pravú. Zbieral ju na rôznych miestach. Dnes to však pre-hnal – podľa príšerného smradu podistým naberal rovno pod nejakým hajzlom.

– Nie si v práci, Reinmar? – spýtal sa a utrel si čelo opakom dlane. – Nie si v špitáli?

– Vzal som si voľno. Nebolo čo robiť. Pokojný deň.

– Daj, Bože, – magik položil vedro na zem, – aby nebol posledný. Aj časy sú také...

Všetci v Prahe vedeli, o čom je reč, o aké časy ide. Ale radšej sa o tom nerozprávalo. Veta zostala nedokončená. Nedokončiť vetu bolo zrazu všeobecne rozšírené a módné. Zvyk prikazoval na takúto nedokončenú vetu odpovedať múdrou grimasou, vzdychnúť si a významne pokývať hlavou. Ale Reynevan na to nemal čas.

– Chod' si svojou cestou, Radim, – povedal a obzrel sa. – Nemôžem tu postávať. A lepšie urobíš, keď tu nebudeš stáť ani ty!

– Hee?

– Sledujú ma. Preto nemôžem zísť na Súkennícku.

– Sledujú, – zopakoval Radim Tvrdík. – Tí, čo aj inokedy?

– Určite. Maj sa.

– Počkaj.

– A načo?

– Nie je múdre strácať chvost.

– Ako?

– Pre tých, čo ťa sledujú, – vysvetlil neočakávane triezvo Čech, – je pokus stratiť chvost jasným znamením, že sledovaný nemá čisté svedomie a niečo tají. Zlodeja prezradí to, že uteká. Že nejdeš na Súkennícku, to je múdre. Ale neklúčuj, neuháňaj, neskrývaj sa. Rob to, čo robíš obvykle. Vykonávaj svoje bežné činnosti. Tých, čo ťa sledujú, musíš otráviť nudnou každodennou rutinou.

– Napríklad?

– Vyschlo mi v krku pri kopaní bahna. Pod', zjdeme k Rakovi. Dáme si pivo.

– Sledujú ma, – pripomenul Reynevan. – Nebojíš sa...

– Čoho, – čarodejník zdvihol svoje vedro, – čoho by som sa mal báť?

Reynevan si vzdychol. Pražskí magici ho už neraz prekvapili. Nevedel, či je to obdivuhodná chladnokrvnosť, alebo len obyčajný nedostatok predstavivosti – ale niektorých miestnych čarodejníkov vôbec nezarážalo, že pre tých, čo sa zaoberali čiernou mágiou, mohli byť husiti oveľa nebezpečnejší než Inkvizícia. *Maleficium*, čarodejníctvo, sa uvádzalo medzi smrteľnými hriechmi, ktoré štvrtá pražská artikula prikazovala trestať smrťou. Keď išlo o pražské artikuly, s husitmi neboli žarty. Kališníci z Prahy, považujúci sa za umiernených v tejto oblasti, v ničom nezaostávali za táboritskými radikálmi či fanatickými sirotkami. Zadržaného čarodejníka vsadili do suda a v sude ho upálili na hranici.

Zahli k námestiu, prešli Nožířskou, potom Ulicou Zlatníkov a Svatojilskou. Kráčali pomaly. Tvrdík sa zastavil pri niekoľkých obchodíkoch, so známymi kupcami si vymenil zopár klebiet. Štandardne párkrát prerušili

vetu hneď za „keď sú takéto časy...“, obvykle sa to prerušenie kvitovalo múdрым výrazom tváre, povzdychom a významným pokývaním hlavy. Reynevan sa obzeral, ale prenasledovateľov nikde nevidel. Veľmi dobre sa skrývali. Nevedel, čo cítili, jeho samého však nudná rutina začínala otravovať priam prenikavo.

Našťastie onedlho, keď zahli zo Svatojilskej pod bránu a do dvora, ocitli sa rovno pred domom U červeného raka. A pred krčmičkou, ktorú krčmár bez štipky nápaditosti pomenoval rovnako.

– Hej! Len sa pozrite! Veď je to Reynevan!

Pri stole, na lavici za opornými stĺpmi prízemnia, sedeli štyria muži. Všetci boli fúzati, plecati, oblečení v rytierskych lentneroch. Dvoch Reynevan poznal, takže vedel, že sú to Poliaci. Keby nevedel, tak by to uhádol. Ako všetci Poliaci za hranicami, v cudzine, aj títo sa správali hlučne, arogantne a demonštratívne grobiansky, čo malo, podľa ich vlastných predstáv, zdôrazňovať ich status a vysoké spoločenské postavenie. Bolo zábavné, že od Veľkej noci bol status Poliakov v Prahe nizučký a ich reputácia ešte nižšia.

– Pochválen! Vitaj, vážený náš Aeskulap! – privítal ich jeden z Poliakov, Reynevanov známy, Adam Wejdnar z rodu Rawiczovcov. – Sadni si! Obidvaja si sadnite! Pozývame vás, ste našimi hosťami!

– A čože ho tak horlivo pozývaš? – zmraštil sa s predstieraným zhnutím druhý Poliak, takisto Veľkopolan a Reynevanovi rovnako známy Mikołaj Żyrowski z rodu Czewojovcov. – Máš peniaze na rozhadzovanie, alebo čo? Okrem toho, bylinkár sa predsa venuje malomocným! Môže nás nakaziť leprou! Alebo niečím ešte horším!

– S malomocnými už nepracujem, – vysvetľoval Reynevan trpezlivo, lebo sa s touto výhradou nestretol po prvý raz. – Už dobrý rok nechodím k Božohrobcom na Zděraz. Teraz robím v hospici Bohuslavov. Tu, na Starom Meste. Pri Kostolíku svätého Šimona a Judu.

– Dobre, dobre, – mávol rukou Żyrowski, ktorý o tom všetkom už vedel. – Čoho by ste sa napili? Ach, anciáša, prepáčte. Zoznámte sa. Pasovaní páni: Jan Kuropatwa z Łańcuchowa z rodu Szreniawa, a Jerzy Skirmunt, z rodu Odrowąż. Ale čo to tu, s odpustením, tak smrdí?

– Bahno. Z Vltavy.

Reynevan a Radim Tvrdík si dali pivo. Poliaci pili rakúske víno a jedli dusenú baraninu s chlebom. Pritom nahlas demonštratívne rozprávali po poľsky – väčšinou rozmanité anekdoty, každú jednu sprevádzal hromový rehot. Okoloidúci odvracali hlavy, nadávali popod nos. Niektorí si aj odpluli.

Od Veľkej noci, presnejšie od Zeleného štvrtka, nemali Poliaci medzi Čechmi najlepšiu povest' a ich postavenie v Prahe nepatrilo medzi tie vyššie. A vyznačovalo sa klesajúcou tendenciou.

Spolu so Zygmuntom Korybutowiczom, Jagieľovým synovcom, skrátečne zvaným Korybut, kandidátom na českého kráľa, prišlo do Prahy prvý raz asi tak päťtisíc, druhý raz asi päťsto poľských rytierov. Mnohí videli v Korybutovi nádej a záchranu pre husitské Čechy, ba Poliaci sa s verovou bili za Kalich a zákon Boží, neľutovali krv preliatu pri Karlštejne, pri Jihlave, pri Retzi a pri Ústí. Napriek tomu ich nemali radi ani ich českí spolubojovníci. Ako si možno obľúbiť indivídua, ktoré vyprskli do smiechu, keď počuli, že ich českí bratia v zbrani nosia také mená ako Picek ze Psíkous či Sádlo ze Staré Kobzy? Ľudí, ktorí divokým smiechom reagovali na mená ako Cvok z Chalupy alebo Doupa ze Zásady?

Korybutova zrada, prirodzene, poľskej veci veľmi vážne uškodila. Nádej Čiech sklamala na celej čiare, husitský kráľ sa *in spe* kmotril s katolíckymi pánmi, zradil záležitosť prijímania *sub utraque specie*, zradil štyri artikuly, na ktoré prisahal. Sprisahanie sa odhalilo a rozbilo, Jagieľov synovec sa namiesto na trón dostal do väzenia, a na Poliakov sa začalo hľadiet priam nepriateľsky. Časť z nich okamžite opustila Čechy. Časť však zostala. Aby tým dala najavo nesúhlas s Korybutovou zradou, aby sa tým jasne pridala na stranu Kalicha, aby deklarovala pripravenosť na ďalší boj za kališnícku záležitosť. A výsledok? Nemali ich radi naďalej. Panovalo podozrenie – a nie neopodstatnené –, že Poliakom na kališníckej záležitosti figu záleží. Tvrdilo sa, že zostali, lebo, *primo*, vrátiť sa nemali kam, ani prečo. Do Čiech pritiahli už ako prenasledovaní súdmi a sekvestráciou postihnutí márnotrpníci, a teraz ešte navyše boli všetci, vrátane

Korybuta, postihnúť kliatbou a infámiou. Lebo, *secundo*, bojujúc v Čechách, rátajú výhradne s obohatením, získaním koristi a majetku. Lebo, *tertio*, nehrnú sa do boja, využívajú neprítomnosť bojujúcich Čechov a preťahujú ich ženy.

Všetky tieto tvrdenia boli pravdivé.

Keď ďalší okoloidúci Pražan začul poľštinu, odpľul si na zem.

– Ej, veru, nemajú nás veľmi v láske, nemajú, – poznamenal, smiešne zatáhujúc slová, Jerzy Skirmunt z rodu Odrowążovcov. – Prečože to je takto? Ej, čudné, veru.

– Bodaj s nimi pes tancoval, – Żyrowski vypol do ulice hrud' ozdobenú striebornými podkovami Czewoviovcov. Ako každý Poliak zastával nezmyselný názor, že ako erbový šľachtic, hoci aj s celkom holým zadkom, je v Čechách rovný Rožmberkovcom, Kolowratom, Šternberkovcom a všetkým ostatným rodom dohromady.

– Možno aj tancoval, – súhlasil Skirmunt. – Ale taký bastard, milý môj.

– Týchto ľudí, – Radim Tvrdík mal hlas pokojný, ale Reynevan ho poznal až pridobre, – týchto ľudí prekvapuje pohľad na rytierskych a vojenských pánov, čo sa tak bezstarostne zabávajú pri krčmovom stole. V takýchto dňoch. Teraz, keď sú také časy...

Nedokončil, podľa zvyku. Ale Poliaci nemali vo zvyku dodržiavať zvyky.

– Keď sú také časy, – rozrehotal sa Żyrowski, – že idú na vás križiaci, há? A že idú s veľkou slávou, že prinášajú oheň a meč, že za sebou nechávajú spúšť? Že sa človek iba pozerá, ako...

– Tichšie, – prerušil ho Adam Wejdnar. – A vám, pán Čech, odpoviem toto: Nie je celkom presná vaša pripomienka. Lebo v Novom Meste je, pravdaže, teraz pusto, vyludnilo sa. Keďže nastali, ako ste ráčili povedať, takéto dni, Novomešťania v húfe odtiahli pod ochranu Prokopa Holého. Keby mi teda nejaký Novomešťan dohovárať, tak by som mlčal. Ale odiaľto, zo Starého Mesta, neodišiel vôbec nikto. Takže handra trasie onucou, to je všetko.

– Sila, – zopakoval Żyrowski, – sa valí od západu, celá Európa! Tentoraz vám to len tak neprejde! Prišiel váš koniec, už došlo aj na vás!

– Na nás, – zopakoval ironicky Reynevan. – A na vás nie?

– Aj na nás, – odvetil zachmúrene Wejdnar a gestom utíšil Żyrowského.
– Aj na nás. Bohužiaľ. Vyzerá to tak, že sme si v tomto konflikte vybrali nesprávnu stranu. Mali sme počúvať, čo hovorí biskup Łaskarz.

– Veru, – vzdychol si Jan Kuropatwa, – aj ja som mal počúvnuť Zbyszka Oleśnického. A teraz sme tu uviazli ako hovädá na bitútku, a môžeme iba vyzerat' mäsiara. Mieri k nám, to vám hovorím, páni, krížová výprava, akú ešte svet nevidel.

Osemdesiatisícová armáda. Bavorčici, Sasíci, vojská rýnskych falcgrófov, ozbrojený ľud zo Švábska, z Durýnska, z miest Hanzy, k tomu ešte celý plzenský landfried, ba dokonca aj nejakí zámorskí čudáci. Prešli cez hranicu na začiatku júla, obklúčili Stříbro, ktoré onedlho padne, možno už padlo. A ako ďaleko je zo Stříbra k nám? Odhadom takých dvadsať míľ. Tak si to pekne zrátajte. Do piatich dní tu budú. Dnes máme pondelok. V piatok, pamätajte si moje slová, v piatok uvidíme ich kríže pri Prahe.

– Nezastaví ich ani Prokop, v poli ho porazia. Nevyrovná sa im. Je ich priveľa.

– Keď Madianiti a Amalekiti útočili na Gilead, – povedal Radim Tvrdík, – bolo ich ako kobyliiek, ich tiav bolo toľko ako piesku na morskom brehu. A Gedeon na čele sotva tristo bojovníkov ich porazil a rozprášil. Lebo bojoval v mene Pána zástupov, s Jeho menom na perách.

– Tak je, tak veru. A obuvnícky učeň Skuba porazil wawelského draka. Nemiešajte rozprávky so skutočnosťou, milostivý pane.

– Skúsenosť učí, – dodal s kyslým úsmevom Wejdnar, – že Pán, ak sa vôbec k niekomu pridá, tak na stranu silnejších zástupov.

– Prokop križiakov nezastaví, – zamyslene zopakoval Żyrowski. – Nuž, tentoraz by vás nezachránil ani sám Žižka, pán Čech.

– Prokop nemá nijaké šance! – vyprskol Kuropatwa. – Stavím sa o čo-koľvek. Priveľká sila sa sem hrnie. S krížom prichádzajú rytieri z Jorgenschildu, z Reholec štítu svätého Juraja, výkvet európskeho rytierstva. A pápežský legát vraj vedie stovky anglických lukostrelcov. Počul si o anglických lukostrelcoch, Čech? Luky majú na výšku chlapa, strieľajú z nich na päťsto krokov a z takej vzdialenosti aj prerazia plechy, prepichnú drôtené košeľe, akoby boli z plátna. Ho-hó! Taký lukostrelec dokáže...

– A dokáže sa, – prerušil ho pokojne Tvrdík, – taký lukostrelec udržať na nohách, keď ho ovalím po gebuli cepom? Prišli k nám už kadejakí, čo kadečo dokázali, prišiel k nám už všelijaký výkvet rytierstva, ale doteraz sa nenašiel taký, čo by jeho hlava odolala českému cepu. Tak čo keby sme sa stavili, pán Poliak? Pozrite sa, ja tvrdím, že keď taký zámorský Angličan dostane cepom po temene, druhý raz už takýto zámorský Angličan tetivu nenapne, lebo zámorský Angličan bude zámorský nebožtík. Ak sa ukáže niečo iné, vyhrali ste. O čo sa stavíme?

– Čiapkami vás pohlušia.

– O to sa už pokúšali, – poznamenal Reynevan. – Pred rokom. V nedeľu po svätom Vítovi. Pri Ústí. Ved' ty si pri Ústí bol, pán Adam.

– To je fakt, – priznal Veľkopolan. – Bol som. Všetci sme tam boli. Aj ty si tam bol, Reynevan. Nezabudol si?

– Nie. Nezabudol.

Slnko ukrutánsky pražilo, z neba priam sálala horúčosť. Nebolo nič vidieť. Oblak prachu, zvírený kopytami koní útočiacich rytierov, sa zmiešal s hustým prašným dymom, čo po salve prikryl celý vnútorný štvorec wagenburgu. Rev zápasiacich a erdžanie koní zrazu prehlušil praskot lámaného dreva a triumfálny pokrik. Reynevan zbadal, ako sa z dymu vyhnuli utekajúci.

– Prebili sa, – vzdychol si nahlas Diviš Bořek z Miletínka. – Rozpojili vozy...

Hynek z Kolštejna zahromžil.

Roháč z Dubé sa usiloval zvládnuť erdžiaceho koňa.

Prokop Holý mal tvár ako z kameňa.

Zygmunt Korybutowicz bol úplne biely.

Z dymu sa s krikom vyhnula obrnená jazda, železní páni dobiehali utekajúcich husitov, zrážali ich na zem koňmi, rúbali a ťali do tých, čo sa nestačili schovať za vnútorný štvorec vozov. Do prielomu sa rútili ďalší ťažkoodenci, celý huf.

A do tohto davu, nahrnutého a stlačeného v prielome, rovno do pyskov koní, rovno do tvárí jazdcov, vychrlili zrazu oheň a olovo húfnice a tarasnice, zarachotili hákovnice, zahrmeli píšťaly, v hustých mrakoch vyleteli šípy z kuší. Jazdci sa zvalili zo sediel, kone padali, ľudia padali spolu s koňmi, jazda sa vrtela a mechrila, do toho zmäteného kľbka dopadla ďalšia salva s ešte vražednejším efektom. K vozom vnútorného štvorstenu, ovinutým dymom, sa dostalo len zopár obrnencov – tých hneď zlikvidovali halapartňami a cepmi. Vzápätí Česi s divým revom vyrazili spoza vozov, prekvapili Nemcov prudkým protiútokom a za okamih ich vytlačili za prielom. Prielom v tej istej chvíli zatarasili vozmi, vozy obsadili kušniermi a cepármi. Opäť zhrmeli húfnice, zadymili hlavne hákovníc. Oslepujúcim zlatým odleskom zažiarila monštrancia pozdvižená nad vozovú hradbu, bielobou sa zablysla zástava s kalichom.

Ktož jsú boží bojovníci

A zákona jeho!

Prostěž od Boha pomoci

A doufejte v něho!

Spev hrmel, mocnel a triumfálne stúpал nad wagenburg. Prach sa ukladal za ustupujúcou obrnenou jazdou.

Roháč z Dubé, vedomý si víťazstva, sa obrátil k husitom na koňoch, čakajúcim v šíku, a zdvihol palcát. To isté urobil po chvíli smerom k poľským jazdcom Dobko Puchaľa. Moravských jazdcov postavilo do útvaru gesto Jana Tovačovského. Hynek z Kolštejna sklopil kryt helmice.

Z poľa bolo počuť pokrik saských veliteľov, zvolávajúcich obrnencov na ďalší útok na vozy. Ale obrnení jazdci ustupovali, zavracali kone.

– Utekajúúúú! Nemci utekajú!

– Hrrr na ně!

Prokop Holý si vydýchol, zdvihol hlavu.

– Teraz... – vzdychol si sťažka. – Teraz sú už ich rite naše.

Reynevan opustil spoločnosť Poliakov a Radima Tvrdíka pomerne neočakávané – jednoducho zrazu vstal, rozlúčil sa a odišiel. Krátkym významným pohľadom dal najavo Tvrdíkovi príčinu svojho počínania. Čarodejník žmurkol. Pochopil.

Okolie opäť páchlo krvou. Určite sa to tiahne, pomyslel si Reynevan, od neďalekého bitúnku, od Kotcov a od Masných krámov. No možno ani nie. Čo ak je to iná krv?

Možno tá, ktorá spenila okolité jarky v septembri 1422, keď sa Železná ulička a zákutia okolo nej stali javiskom bratovražedných bojov, keď nepriateľstvo medzi Starým Mestom a Táborom znovu prerástlo do ozbrojeného konfliktu. Na Železnej sa vtedy prelialo veľa českej krvi. Dost' na to, aby tu ešte stále páchla.

Práve ten pach krvi znásobil jeho bdelosť. Prenasledovateľov si nevšimol, nezbadal nič podozrivé, nikto z Čechov potulujúcich sa po uličkách nevyzeral ako špicel'. Napriek tomu Reynevan ustavične cítil na zátylku cudzí zrak. Zdalo sa, že jeho prenasledovateľov nudná rutina ešte neunavila. Dobré, pomyslel si, dobre, darebáci, doprajem vám ešte viac tej rutiny. Tol'ko, že sa pogrciate.

Vykročil po Kožnej, zúženej vďaka kožiarskym dielňam a krámom. Párkrát sa zastavil, predstieral záujem o tovar, a ukradomky sa obzrel. Nezažrel nikoho, kto by vyzeral ako špicel'. Vedel však, že niekde tam je – či už je sám, alebo sú viacerí...

Nedošiel ani ku Kostolu sv. Havla a zahol, vošiel do uličky. Mieril ku Karolinu, svojej alma mater. V rámci rutiny smeroval aj tak práve tam, mal v úmysle zúčastniť sa na nejakej dišpute. Rád chodieval na univerzitné dišputy a *quodlibety*. A potom, ako v nedeľu *Quasimodogeniti*, prvú po Veľkej noci roku 1426, prijal svätosť oltárnu „podobojím“, prichádzal na *lectorium ordinarium* pravidelne. Ako pravý neofita chcel čo najdôslednejšie poznať tajomstvá a nejasnosti svojho nového náboženstva, a tie sa doňho akosi ľahšie dostávali počas dogmatických sporov, ktoré pravidelne viedli predstavitelia umierneného a konzervatívneho krídla, zoskupeného okolo majstra Jana z Příbramu, s predstaviteľmi radikálneho krídla, čiže ľuďmi z okruhu Jana Rokycanu a Petra Payna, Angličana, lollarda

a viklefistu. Skutočný oheň však mali až tie dišputy, na ktoré prichádzali autentickí radikáli, tí z Nového Mesta. Až potom zavládla veselosť. Reynevan bol svedkom, ako Payna, zúrivo brániaceho nejakú viklefovskú dogmu, nazvali „skurvený Anglán“ a hádzali doňho buľvy repy. Bol aj pri tom, keď sa starčekovi Kristiánovi z Prachatic, dôstojnému rektorovi univerzity, vyhrážali, že ho utopia vo Vltave. Alebo keď hodili zdochnutú mačku do sivovlasého Petra z Mladoňovic. Zhromaždená verejnosť si pravidelne dávala po papuli, rozbíjala si nosy a vytĺkala zuby – ešte aj von, pred Karolínom, pred Masnými krámami.

Od oných čias sa však predsa čo-to zmenilo. Jana z Příbramu a ľudí z jeho okolia odhalili ako účastníkov Korybutovho sprisahania a potrestali ich vyhnaním z Prahy. Keďže však príroda neznesie prázdnotu, dišputy prebiehali ďalej, ale od Veľkej noci za umiernených a konzervatívcov začali vystupovať Rokycana a Payne. Novomešťania sa – po starom – prejavovali ako radikáli. Čertovskí radikáli. Na dišputách sa ďalej bilo, obhadzovalo zdochnutými mačkami a vulgárnymi výrazmi.

– Pane.

Otočil sa. Nízky chlapík stojaci za ním bol celý sivý. Mal sivú fyziognómiu, sivú kamizolu, sivú kapucňu, sivé gate. Na celej jeho osobe reprezentovala jediný živší akcent novučičká palica vystrúhaná zo svetlého dreva.

Obzrel sa, lebo za chrbtom začul šuchot. Ďalší chlapík, ktorý mu zahradil východ z uličky, tiež niesol palicu, bol iba o omrvinku vyšší a o byľku farebnejší. Zato papuľu mal takú, že jej mal človek hneď dosť.

– Ideme, pane, – zopakoval Sivý bez toho, aby zdvihol oči.

– A kamže? A načo?

– Neklad'te nám odpor, pane.

– Kto vám dal rozkaz?

– Jeho milosť pán Neplach. Ideme.

Ako sa ukázalo, ísť bolo treba celkom neďaleko. Do jednej z budov v južnom priečelí Staromestského námestia. Reynevan sa dôkladne nezorien-

toval, v ktorom; špicli ho odzadu voviedli do temných a plesnivejúcim jačmeňom páchnucich chodieb, viedli ho cez dvory, siene, schodiská. Vnútro obydlia bolo pomerne bohaté – ako väčšinu domácností v tomto okolí, aj túto prevzali po zámožných Nemcoch, čo ušli z Prahy po roku 1420.

Bohuchval Neplach, zvaný Floutek, čakal naňho vo svetlici. Pod svetlou hradovou povalou. Na jednej hrade bol zavesený povraz. Na povraze visel obesenec. Špičkami elegantných čižiem sa dotýkal podlahy. Takmer. Chýbali dva cóly.

Nezdržovali sa zvítaním ani inými malomeštiackymi prežitkami, ba Floutek sotva štrajchol o Reynevana pohľadom; rovno ukázal na obesenca prstom. Reynevan vedel, o čo ide.

– Nie... – prehltol slinu. – To nie je on. Asi... Skôr nie.

– Prizri sa lepšie.

Reynevan sa už prizrel natoľko dobre, že si bol istý, že povraz vrezaný do spuchnutého krku, vyškľabená tvár, vypúlené oči a vyplazený čierny jazyk sa mu budú pripomínať počas niekoľkých budúcich konzumácií.

– Nie. Nie je to on... Napokon, čo ja viem... Toho som videl odzadu...

Neplach luskol prstami. Paholci prítomní vo svetlici obrátili obesenca chrbtom k Reynevanovi.

– Tamten sedel. Bol v plášti.

Neplach luskol prstami. O malú chvíľku sedela mŕtvola odrezaná od povrazu, prikrytá plášťom, schúlená do kútika – v póze dosť strašidelnej vzhľadom na *rigor mortis*.

– Nie, – pokrútil hlavou Reynevan. – Skôr nie. Tamtoho... Hmmm... Určite by som ho spoznal po hlase...

– Ľutujem, – Floutekov hlas bol studený ako februárový vietor, – ale v tejto veci sa už nedá nič robiť. Keby sa tento zmohol na hlas, tak by sme ťa vôbec nepotrebovali. No tak, odneste stadiálneho tú zdochlinu.

Rozkaz bol okamžite splnený. Floutkove rozkazy sa vždy plnili okamžite. Bohuchval Neplach, prezývaný Floutek, bol šéf špionáže a kontrašpionáže Táboru, podliehal bezprostredne Prokopovi Holému. A keď ešte žil Žižka, tak priamo Žižkovi.

– Sadni si, Reynevan.

- Nemám ča...
- Sadni si, Reynevan.
- Kto bol ten...
- Obesenec? Na tom v tejto chvíli vôbec nezáleží.
- Bol to zradca? Katolícky špeh? Ak to správne chápem, bol vinný?
- Hmm?
- Pýtam sa, či bol vinný.

- Ide ti, - Floutek zagánil, - o eschatológiu? O veci posledné? Ak áno, tak sa môžem iba odvolať na nicejské *Credo*: Ukrižovaný za Pontského Piláta Ježiš umrel, ale vstal z mŕtvych a znovu príde v sláve súdiť živých aj mŕtvych. Každý bude súdený za svoje myšlienky a skutky. A vtedy sa rozhodne, kto je vinný, a kto nie. Rozhodne sa, takpovediac, definitívne.

Reynevan si povzdychol a pokrútil hlavou. Sám si za to mohol. Poznal Floutka. Nemusel sa pýtať.

- Takže nie je podstatné, - Floutek ukázal hlavou na hradu a odrezaný povraz, - kto to bol. Podstatné je, že sa stačil obesiť, kým sme vylamovali dvere. Teda že ho neprinútim hovoriť. A ty si ho neidentifikoval. Tvrdíš, že to nie je ten pravý. Nie ten, ktorého si akože počul, keď kul na Sliezsku sprisahanie s vrocavským biskupom. Tak je?

- Tak.

Fičúr si ho premeral zlostným pohľadom. Floutkove oči, čierne, kunie, cieliace po oboch stranách dlhého nosa ako otvory hlavni dvoch hákovníc, boli schopné vrhať veľmi škaredé pohľady. Stávalo sa, že vo Floutkových čiernych očiach sa zjavovali dvaja malí zlatí čertíci, ktorí zrazu, ako na povel, robili spoločne kotrmelce. Reynevan už niečo také videl. Niečo také zvyčajne veštilo veľmi nepríjemné veci.

- A ja si myslím, - povedal Floutek, - že to nie je pravda. Ja si myslím, že klameš. Že si klamal už od začiatku, Reynevan.

Odkiaľ sa vzal Floutek pri Žižkovi, to nikto nevedel. Pochopiteľne, nejaké klebety sa našli. Podľa jedných bol Bohuchval Neplach, skutočným menom Jehoram ben Jicchak, žid, žiak rabínskej školy, ktorého len tak, z rozmaru, husiti ušetrili pri podrezávaní v gete v Chomutove v marci roku 1421. Podľa iných sa naozaj volal Bohuchval, ibaže Gottlieb, a bol

Nemec, kupec z Plzne. Podľa ďalších bol mních, dominikán, ktorého Žižka – z neznámych príčin – zachránil počas masakry kňazov a rehoľníkov v Beroune. Ešte ďalší tvrdili, že Floutek bol časlavský prepoš, ktorý včas vytušil konjunktúru, pridol sa k husitom a s neofitským zápalom sa Žižkovi tak pchal do zadku, až si získal určité postavenie. Reynevan bol naklonený uveriť práve tým posledným chýrom – Floutek musel byť kňaz, svedčila o tom jeho lotrovská prefíkanosť, dvojtvárnosť, obludný egoizmus a priam nepredstaviteľná ziskuchtivosť.

Práve ziskuchtivosti vďačil Bohuchval Neplach za svoju prezývku. Keď totiž roku 1419 katolícki páni ovládli Kutnú Horu, najdôležitejšie centrum dobývania rúd, husitská Praha, odrezaná od kutnohorských baní a mincovní, začala raziť vlastné peniaze, medenáky so stopovým obsahom striebra. Bola to minca mizerná a prakticky bez hodnoty, s paritou rovnajúcou sa takmer nule. Pražské peniažteky teda podceňovali a pohrdlivo ich nazvali „floutky“. Keď teda Bohuchval Neplach začal u Žižku zastávať funkciu šéfa špionáže, prezývka Floutek mu prischla okamžite. Rýchlo sa totiž ukázalo, že Bohuchval Neplach je pre floutky ochotný urobiť čokoľvek. Presnejšie, že Bohuchval Neplach je vždy pripravený zohnúť sa pre floutek a zdvihnúť ho hoci aj z hnoja. A že Bohuchval Neplach nijaký floutek nepodceňuje – nikdy-prenikdy si nenechá ujsť príležitosť, aby nejaký ten floutek ukradol alebo zdefraudoval.

Akým zázrakom sa udržal u Žižku, ktorý vo svojom Novom Tábore defraudantov prísne trestal a železnou rukou prenasledoval zlodejov, to zostalo tajomstvom. Zostávalo tajomstvom, prečo Neplacha neskôr toleroval aj o nič menej principiálny Prokop Holý. Vysvetlenie sa však predsa len ponúkalo – v tom, čo Bohuchval Neplach robil pre Tábor, bol naozaj odborník. A odborníkom sa veľa odpúšťa. Treba odpúšťať. Lebo o odborníkov je núdza.

– Ak to chceš vedieť, – rozhovoril sa Floutek, – tej tvojej historke, a napokon aj tvojej osobe, som od samého začiatku dával len veľmi malý kredit dôvery. Tajné zhromaždenia, tajomné obrady, celosvetové spriahania, to sú veci dobré ešte tak v literatúre, tie pristanú dajme tomu takému Wolframovi von Eschenbach, u Wolframa je, pravdaže, príjemné čítať o tajomstvách a úkladoch... o mystériu grálu, o Terrae Salvaesche,

o rozmanitých Klinschoroch, Flagetanisoch, Feirefizoch a iných Titureloch. V tvojej správe bolo priveľa takejto literatúry. Inými slovami, podozrievam ťa, že si mi celkom normálne klamal.

Reynevan nepovedal nič, iba pokrčil plecami. Pomerne demonštratívne.

– Príčiny tvojich konfabulácií, – pokračoval Neplach, – môžu byť rôzne. Zo Sliezska si, ako tvrdíš, utekal, lebo ťa prenasledovali, hrozila ti smrť. Ak je to pravda, nemal si potom iné východisko, ako votrieť sa do Ambrožovej priazne. A ako sa to dá spoľahlivejšie, než vystríhať ho pred atentátom, čo sa naňho pripravuje? Potom ťa predviedli pred Prokopa. Prokop zbehov zo Sliezska zvyčajne pokladá za špehov, a tak všetkých hneď vešia a *per saldo* si príde na svoje. Ako si teda zachrániť kožu? Nuž, trebárs sa zobrať a podať správu o tajnej schôdzke a sprisahaní. Čo povieš, Reynevan? Ako to znie?

– Wolfram von Eschenbach by závidel. A turnaj na Wartburgu by si vyhral ako nič.

– Takže príčin vymýšľať si, – pokračoval pokojne Floutek, – si mal viac než dosť. Ale ja si myslím, že v skutočnosti bola iba jedna.

– Jasné, – Reynevan dobre vedel, o čo ide. – Jedna.

– Mne je najbližšia, – vo Floutkových očiach sa objavili dvaja zlatí čertíci, – hypotéza, že tvoje vykrúcačky majú za úlohu odvrátiť pozornosť od naozaj podstatnej záležitosti. Od päťsto hrivien,* ulúpených daňovému výbercovi. Čo na to povieš, medik?

– To, čo obyčajne, – Reynevan zazíval. – Ved' sme to už prebrali. Na tvoju obohranú a nudnú otázku odpoviem, ako vždy, obohraným a nudným spôsobom. Nie, brat Neplach, nepodelím sa s tebou o peniaze ukoristené kolektorovi. Dôvodov je niekoľko. Po prvé, tie peniaze nemám, lebo ja som ho neozbýjal. Po druhé...

* Vysvetlivky týkajúce sa mier a váh či peňažných jednotiek používaných v stredoveku, vysvetlenia náročnejších slov, preklady latinských sentencií, piesní, hymnov, chorálov a kroník, bibliografické údaje o prameňoch, ako aj rozmanité dobové zaujímavosti nájdete na konci knihy. I keď – vopred upozorňujeme – nie všetky. Autor – ako vieme – zastáva názor, že samostatné prehrabávanie sa v slovníkoch, lexikónoch a encyklopédiách je veľká rozkoš, a pripravovať čitateľa o rozkoš sa nepatrí (pozn. vyd.).

– A kto ich teda ukradol?

– Nudná odpoveď: nemám ani šajnu.

Obidvaja zlatí čertíci poskočili a urobili rázny kotrmelec.

– Klameš.

– Jasné. Môžem už ísť?

– Mám dôkazy o tom, že klameš.

– Ohó!

– Tvrdíš, – Floutek ho prepichol pohľadom, – že to tvoje mýtické zhromaždenie sa odohralo trinásteho septembra a že sa na ňom zúčastnil Kaspar Schlick. Zo zdrojov z prvej ruky totiž viem, že trinásteho septembra roku 1425 bol Kaspar Schlick v Budíne. Nemohol teda byť v Sliezsku.

– Potom máš na hovno zdroje, Neplach. Ale no tak, veď to je provokácia. Pokúšaš sa ma dobehnúť, prichytiť. Napokon nie je to po prvý raz. Je to tak?

– Tak, – Floutkovi sa ani nezachvelo viečko. – Sadni si, Reynevan. Ešte som s tebou neskončil.

– Nemám kolektorove peniaze a neviem...

– Buď ticho!

Určitý čas mlčali. Čertíci vo Floutkových očiach sa upokojili, takmer zmizli. Ale Reynevan sa nenechal pomýliť. Floutek sa poškriabal na nose.

– Keby nie Prokop... – povedal potichu. – Keby nie to, že mi Prokop zakázal dotknúť sa vás čo len prstom, teba a toho tvojho Šarleja, už by som z teba vyžmýkal, čo treba. Pri mne nakoniec všetci rozprávali; nenašiel sa taký, čo by mlčal. Aj ty by si povedal, to si buď istý, kde sú tie financie.

Reynevan už mal prax, nedal sa vystrašiť. Pokrčil plecami.

– Taaaak, – pokračoval po krátkej pauze Neplach, keď sa pozrel na povraz visiacy z povaly. – Aj tento by rozprával, tiež by som z neho vytlačil priznanie. Škoda, naozaj škoda, že sa stačil obesiť. Vieš, na chvíľu som si fakt myslel, že v tej grangii bol možno on... Veľmi ma rozčarovalo, že si ho nepoznal...

– Ustavične ťa rozčarúvam. Je mi to naozaj ľúto.

Čertíci mierne poskočili.

– Naozaj?

– Naozaj. Podozrievaš ma, prikazuješ, aby ma sledovali, striehneš, provokuješ. Pátraš po mojich motívoch a večne zabúdaš na ten hlavný a jediný: Čech, ktorý bol pri sprisahaní v grangii, zradil môjho brata, vydal ho na smrť pochopom vrocavského biskupa. A ešte sa tým pred biskupom vystatoval. Keby teda akurát on visel na tejto hrade, nešetril by som grošíky na omšu vďakyvzdania. Ver mi, aj mne je ľúto, že to nie je on. A ani jeden z tých, čo si mi ukazoval pri iných príležitostiach a ktorých som mal identifikovať.

– Pravda je, – priznal Floutek v zamyslení; určite ho len fingoval. – Svojho času som tipoval na Bořka Diviša z Miletínka. Můj druhý kandidát bol Hynek z Kolštejna... Ale nie je to ani jeden...

– Pýtaš sa, alebo konštatuješ? Lebo ja som ti opakoval aj stokrát, že to nie je ani jeden z nich.

– Áno, veď ty si si obidvoch dobre poobzeral. Vtedy. Keď som ťa vzal so sebou...

– Pri Ústí? Pamätám sa.

Celý mierny svah tu pokrývali mŕtvoly, ale naozaj makabrozný výjav uvideli pri rieke Zdiřnici, čo pretekala dnom doliny. Čiastočne ponorené v bahne červenom od krvi sa tu vrstvil hory tiel, ľudských ostatkov premiešaných s mŕtvolami koní. Bolo evidentné, čo sa tu stalo. Bahnité brehy zadržali Sasov a Meisenčanov, pribrzdili ich na čas dostatočne dlhý, aby ich dohnala najprv táboreská jazda a o chvíľu po nej rozpálená, zavýjajúca horda pechoty. Jazdci – Česi, Poliaci a Moravia – sa tu dlho nezabávali, dosekali každého, kto im prišiel pod ruku, a rýchlo sa pustili prenasledovať rytierov utekajúcich k mestu Ústí. Peší husiti, táboriti a sirotkovia sa však pri rieke zdržali dlhšie. Podrezali a pohlušili všetkých Nemcov. Systematicky, so zmyslom pre poriadok, ich obklúčili, zovreli do kruhu a potom sa dostali k slovu cepy, palcáty, palice, halapartne, gizarmy, sudlice, sekery, oštepý a vidly. Neexistovala milosť. Skupinky pokrikujúcich,

rozospievaných, od hlavy po päty zakrvavených Božích bojovníkov po návrate z boja nevedli nijakých zajatcov.

Na druhom brehu Zdiřnice, na území ústeckého dvora, mala jazda aj pechota ešte robotu. Z oblakov prachu doliehalo rinčanie železa, rámus, výkriky. Po zemi sa plazil čierny dym, horeli Předlice a Hrbovice, osady na druhom brehu riečky – podľa ozveny pokračovalo krviprelievanie aj tam.

Kone erdžali, vykrúcali hlavy, klopili uši, cúvali nabok, dupotali. Horúčava bola neznesiteľná.

S dupotom, víriac prach, pricválali k nim jazdci, medzi nimi Roháč z Dubé, Wyszek Raczyński, Jan Blech z Těšnice, Puchała.

– Už je skoro po všetkom, – Roháč zachriakal a odplul si, utrel si ústa opakom ruky. – Bolo ich dákych trinásttisíc. Podľa prvého zráťania sme ich pohlušili tak zo tri a pol tisíc. Zatiaľ. Lebo robota ešte pokračuje. Sasi majú ušťvané kone, neujdu. Takže ešte budeme musieť dačo prirátat'. Po-
bijeme, odhadom, asi do štyroch tisíc.

– Možno toto nie je Grunwald, – vyceril zuby Dobko Puchała. Wienawu na jeho štíte takmer nebolo vidieť pod vrstvou krvavého blata. – Možno toto nie je Grunwald, ale tiež je to krásne. Čo vy na to, kniežacia milosť?

– Pán Prokop, – Korybutowicz akoby ho nepočul. – Nebolo by už na čase myslieť na kresťanské milosrdenstvo?

Prokop Holý neodpovedal. Popchol koňa dole svahom, bližšie k Zdiřnici. Medzi mŕtvoly.

– Milosrdenstvo, milosrdenstvo, – povedal nahnevane trochu vzadu klusajúci Jakoubek z Vřesovic, hajtman Bíliny. – Ale peniaz je peniaz! Veď to je čistá škoda! Aha, pozrite sa tu na tohto, bez hlavy, na štíte má zlaté skřižené vidly. Takže to je Kalkreuth. Výkupné najmenej sto kôp predrevolučných grošov. A tento tu, čo má von vyvalené vnútornosti, má vinárske nože v šikmo rozdelenom poli, bude to Dietrichstein. Význačný rod, minimum tristo...

Tesne pri rieke omývajúcej mŕtvoly sirotkovia vyťahovali spod kopy tiel ešte živého mládenca v brnení a plášti s erbom. Mladík padol na kolenná, zopol ruky, prosil. Potom začal kričať. Dostal sekerou, prestal.

– V čiernom poli strieborná terasa s cimburím, – poznamenal bez emócií Jakoubek z Vřesovic, podľa všetkého znalec heraldiky a ekonómie. – Takže ide o Nesselroda. Grófi. Za sopliaka by dali aj päť stoviek. Márnime tu groše, brat Prokop.

Prokop Holý k nemu obrátil svoju sedliacku tvár.

– Boh je sudca, – povedal chrapľavo. – Tí, čo tu ležia, nemali Jeho pečat' na čelách. Ich mená neboli v knihe živých.

– Napokon, – dodal po chvíli ťaživého mlčania, – my sme ich sem nevolali.

– Neplach?

– Čo?

– Ustavične ma dávaš sledovať, tvoji drábi stále lozia za mnou. Budeš v tom pokračovať?

– Lebo čo?

– Pripadá mi to nepotrebné...

– Reynevan. Vari ťa učím, ako prikladať pijavice?

Nejaký čas mlčali. Floutkov pohľad sa stále vracal k odrezanému povrazu, visiacemu z hrady.

– Potkany, – prehovoril zamyslene, – utekajú z topiacej sa lode. Nie len v Sliezske potkany kujú sprisahania po grangiách a zámkoch, zháňajú zahraničnú protekciu, pchajú sa do zadku biskupom a princom. Lebo ich loď sa ponára, lebo majú srdce v nohaviciach, lebo je koniec márnym nádejam. Lebo my stúpame hore a oni klesajú dole, do kloaky! Korybutowicz otrčil kopytá, pri Ústí bol pogrom a masakra, Rakúšania boli porazení na hlavu a pohlušení pri Zwettli, na Lužiciach horí všetko až po Zgorzelec. Uherský Brod a Pressburg žije v strachu, Olomouc a Trnava sa trasú za hradbami. Prokop triumfuje.

– Zatial'.

– Čo zatial'?

– Tam, pri Stříbre... V meste sa hovorí...

- Viem, čo sa hovorí v meste.
- Tiahne na nás križiacka výprava.
- Normálka.
- Že vraj celá Európa...
- Necelá.
- Osemdesiatisíc ozbrojencov...
- Trt, a nie pravda. Tridsaťtisíc, najviac.
- Ale vraj...
- Reynevan, – prerušil ho pokojne Floutek. – Porozmýšľaj. Myslíš si, že keby bolo naozaj zle, že by som tu ešte bol?
- Určitý čas mlčali.
- Napokon o nejaký čas, – dodal šéf táboritskej špionáže, – sa veci určite vysvetlia. O nejaký čas. Dupočuješ sa.
- Čo? Ako? Odkiaľ?
- Neplach ho utíšil gestom. Ukázal na okno. Dal mu znamenie, aby natrčil uši.
- Prehovorili pražské zvony.

Začalo Nové Mesto.

Prvá bola Marie na Trávníčku, hneď za ňou Slovany na Emauzách, po chvíľke odbili zvony Kostola svätého Václava na Zděrade, k chóru sa pripojil Štěpán, po ňom Vojtěch a Michal, po nich hlaholivo a spevavo Panna Mária Snežná. Po krátkom čase sa bitím zvonov rozoznalo Staré Mesto – na začiatku sa ozval Jiljí, po ňom Havel, nakoniec hlasno a triumfálne Týnsky chrám.

Potom sa rozrezonovali zvonice Hradčian – u Benedikta, u Jiřího, u Všetkých svätých. Nakoniec, najdôstojnejší, najhlbší, najbronzovejší odbil a nad mestom preletel zvon katedrály.

Zlatá Praha spievala zvonmi.

Na Staromestskom námestí bol zmätok a tlačénica. K radnici sa valila masa ľudí, pri bráne sa hrčil dav. Zvony ustavične bili. Všade vládol nesmierny chaos. Ľudia sa pchali dopredu, prekrikovali sa, gestikulovali, naokolo si videl iba spotené tváre, červené od námahy a vzrušenia, všetky s otvorenými ústami. Horúčkavé oči.

– Čo sa deje? – Reynevan schytil za rukáv nejakého výluhmi páchnuceho garbiara. – Sú dajaké správy? Niečo nové?

– Brat Prokop porazil križiakov! Pri Tachove! Na hlavu ich porazil, skrotil!

– Bola veľká bitka?

– Akáže bitka! – skríkol chlapík stojaci vedľa, ktorý vybehol, podľa všetkého, rovno od holiča, tvár mal ešte spolovice namydlenú. – Akáže bitka! Ušli! Pápeženci ušli! Ozlomkrky a v zmätku!

– Všetko poodhadzovali! – zavyl akýsi rozrušený čeladník. – Zbrane, pušky, majetok, zásoby! A ušli! Ušli od Tachova! Brat Prokop víťazí! Kalich vyhráva!

– Čo vravíte? Ušli? Bez bitky?

– Ušli, ušli! A na úteku ich naši poriadne dorúbali! Tachov obklúčili, pánov z landfriedu obliehali na zámku! Brat Prokop drví múry bombardami, dnes-zajtra mesto dostane! Brat Jakoubek z Vřesovic prenasleduje a víťazí nad pánom Heinrichom von Plauen!

– Ticho! Všetci ticho! Ide brat Jan!

– Brat Jan! Brat Jan! A konšeli!

Radničná brána sa otvorila, na schody vyšla skupina ľudí.

Na čele skupinky kráčal Jan Rokycana, farár z Kostola Márie Týnskej, nevysoký, s ušľachtilou, ak nepovieme: oduševnenou tvárou. V najlepšom veku. Terajší hlavný ideológ utrakvistickej revolúcie mal tridsaťpäť, bol teda o desať rokov starší od Reynevana. Vedľa svojho už slávneho žiaka šiel Jakobellus Stříbrský, univerzitný majster, a udychčane lapal vzduch. O pol kroka za nimi sa držal Peter Payne, Angličan s tvárou askétu. Vzadu kráčali staromestskí konšeli – mocný Jan Velvar, Matěj Smolař, Václav Hedvika. A iní.

Rokycana sa zastavil.

– Bratia Česi! – zvolal a zdvihol obidve ruky. – Pražania! Boh je s nami! A Boh je nad nami!

Rev davu sa najprv vzniesol dohora, potom klesol a stíchol. Zvony kostolov postupne prestávali biť. Rokycana nespúšťal ruky dole.

– Porazení, – zvolal ešte hlasnejšie, – sú heretici! Tí, čo zneuctili svätý kríž, lebo si ho dali ako znak – na doporučenie Ríma – na svoju zločinnú zbroj! Postihol ich trest Boží! Viktória stála pri bratovi Prokopovi!

Ľudia jednohlasne zrevali, zaznelo vivat. Kazateľ ich utíšil.

– Aj keď sa tu zišli, – pokračoval, – pekelné hordy, aj keď sa k nám vystierali zakrvavené pazúry Babylonu, i keď ozajstnej viere znovu hrozila zlosť rímskeho antikrista, Boh je s nami! Pán nebeský pozdvihol svoju ruku, aby zničil nepriateľskú silu! Ten istý Pán, ktorý utopil vojská faraóna v Červenom mori, ten, ktorý prinútil na útek pred Gedeonom nespočetné šíky Madianitov! Pán, ktorý prostredníctvom svojho anjela za jedinú noc pobil stoosemdesiatpäťtisíc Asýrčanov, ten istý Pán Nebies strach zasial aj do sŕdc našich nepriateľov! Ako armády rúhajúceho sa Senacheriba utekali od Jeruzalema, tak úzkosťou naplnená pápežská banda vzala v panike nohy na plecيا pri Stříbre a Tachove!

– Len čo sluhovia diabla, – pripojil sa k nemu tenkým hlasom Jakobellus, – zazreli kalich na vlajkách brata Prokopa, len čo začuli chorál Božích bojovníkov, zmätene sa rozpáchli, takže nezostali ani dvaja spolu. Boli ako plevy, ktoré roznáša vietor!

– *Deus vicit!* – skríkol Peter Payne. – *Veritas vicit!*

– *Te Deum laudamus!*

Dav zrukol a zavyl. Reynevanovi z toho až zaľahlo v ušiach.

V ten večer, štvrtého augusta 1427, Praha hlučne a rušne oslavovala víťazstvo, Pražania sa bláznivou spontánnou veselicoou odreagovali z týždňov strachu a neistoty. Spievalo sa na uliciach, tancovalo okolo vatier na námestiach, veselilo sa po záhradách a na dvoroch. Pobožnejší si uctili Prokopovo víťazstvo na omšiach, slúžených *impromptu* vo všetkých pražských kostoloch. Menej pobožní mali na výber zo širokej palety ďalších podujatí. Všade, v Starom aj Novom Meste, ale aj na zväčša vyhorenej Ma-

lej Strane, na Hradčanech, takmer všade krčmári oslávili triumf nad križiackou výpravou tým, že všetkým, čo mali chuť, sa nalievali nápoje a podávalo jedlo zadarmo, na účet majiteľov. V Prahe, akej dlhej, takej širokej, teda vyskočili zo súdkov špunty a čapy, rozvoňali sa ražne, rošty a kotle. Skúsení hostinskí, ako zvyčajne, využili príležitosť, aby sa pod pláštikom štedrosti zbavili produktov, ktorým hrozilo, že sa pokazia alebo skysnú – ako aj takých, pri ktorých to už vôbec neboli len hrozby. Ale kto by si to všímal! Križiaci boli porazení! Ohrozenie pominulo! Radujme sa!

Po Prahe, akej dlhej, takej širokej, sa všetci veselili. Pripíjalo sa na česť odvážneho Prokopa Holého a Božích bojovníkov, aj na skazu križiakov, čo ušli od Tachova. Konkrétne veliteľovi výpravy, Ottovi von Ziegenheinovi, trevírskemu arcibiskupovi, želali, aby zdochol alebo prinajmenšom poriadne ochorel. Spievali sa narýchlo zložené kuplety o tom, ako pri pohľade na Prokopove zástavy pápežský legát Henrich de Beaufort pustil od strachu do gatí.

Reynevan sa pripojil k zábave. Najprv na Staromestskom námestí, potom sa spolu s náhodnou – a pomerne početnou – spoločnosťou presunul na Perštýn, do krčmy U Medvídka neďaleko Kostolíka svätého Martina v Múre. Potom rozšantené bratstvo preputovalo do Nového Mesta. Keď sa k nim po ceste pripojilo zopár opilcov z cintorína pri Panne Márii Snežnej, hodovníci sa vydali na Kanský Trh. Tu postupne navštívili dva hostince – U Bielej kobyly a U Mejzlíka.

Reynevan sprievod verne sprevádzal. Netreba hovoriť, že aj sám mal chuť veseliť sa a oslavovať, úprimne sa tešil z tachovského víťazstva a zmenšili sa aj jeho obavy o Šarleja. Trasa mu vyhovovala – v Novom Meste predsa býval. Ale na Súkennícku, do lekárne U Archanjela, kde by azda mohol nájsť Samsona Medíka, zújsť nesmel. Tento úmysel definitívne zavrhol. Báľ sa vystaviť tajnú miestnosť nebezpečenstvu vypálenia a českých alchymistov a mágov hrozbe prezradenia. A hrozili aj horšie veci. V rozveselenom dave U Kobyly sa párkrát mihla sivá postava, sivý plášť a sivá tvár špicla. Ako sa ukazovalo, Floutek sa nikdy nevzdával.

Zabával sa teda, ale opatrne, nepreháňal to s pitím, aj keď čarovné odvary užité na Súkenníckej ho chránili pred rozmanitými toxínmi, vrátane

alkoholu. Nakoniec sa predsa len rozhodol opustiť spoločnosť. Zábava U Mejzlíka totiž dospievala – a čiastočne už aj dospela – do etapy, ktorú Šarlej nazýval: „Vino, spev, dávenie.“ Zo starodávnej zostavy bola nie náhodou vylúčená žena.

Reynevan vyšiel na ulicu, vydýchol si. Praha stíchla. Ozveny hlučných zábav postupne splynuli s chórmí vltavských žiab a cvrčkov z kláštor-
ných záhrad.

Vykročil smerom ku Konskej bráne. Z pivničiek, okolo ktorých prechádzal, razil kyslý pach, rozliehalo sa rinčanie riadu, dievčenský piskot, sem-tam ospanlivé zrúknutie a čoraz nemravnejší spev.

*Já řezník, ty řezník, oba řezníci
Pudem za Prahu pro jalovici
Jak budu kupovat, ty budeš smlouvat
Budem si panenky hezky namlouvat!*

Zavial vetrík, prinášajúci vôňu kvetov, lístia, bahna, dymu a bohvie čoho ešte.

A krvi.

Praha stále páchla krvou. Reynevan ustavične cítil ten smrad, čo ho prenasledoval, ustavične ho mal plný nos. Ten smrad v ňom vyvolával nepokoj. Chodcov bolo čoraz menej. Po Neplachových špicloch nebolo naokolo ani vidu, ani slychu. Ale nepokoj sa nestrácal.

Zahol do Starej Pasírskej, potom z Pasírskej do uličky zvanej V Jame. Počas chôdze uvažoval o Nikolette, o Kataríne Bibersteinovej. Rozmýšľal o nej intenzívne a onedlho aj pocítil následky tohto uvažovania. Spomienky sa mu vynárali pred očami tak živo a realisticky, v takých detailoch, že v určitej chvíli to bolo priam neznesiteľné – Reynevan sa inštinktívne zastavil a obzrel sa. Inštinktívne, i keď vedel, že aj tak niet kam zájsť. Už v auguste roku 1419, sotva dvadsať dní po defenestrácii, v Prahe zbúrali všetky nevestince do jedného, a aj tú poslednú veselú dievčinku vyhnali za mestské múry. Pokiaľ ide o dodržiavanie mravov, husiti boli viac než prísni.

Realistická spomienka na Katarzynu, plná detailov, v ňom evokovala aj iné alúzie. Byť v dome na rohu Ulice svätého Štefana a Na Rybníku, o ktorý sa Reynevan delil so Samsonom Medíkom, patrilo milost'pani Blažene Pospíchalovej, vdove, žene obdarenej pôvabmi a milými modrými očami. Tie oči už neraz spočinuli na Reynevanovi, a to natoľko výrečne, že by Reynevan mohol pani Blaženu podozrievať z chůtok na to, čo Šarlej zvyčajne zdĺhavo označoval ako „spojenie opierajúce sa iba o žiadostivosť, a teda nie plod cirkvou potvrdenej manželskej zmluvy“. Zvyšok sveta označoval túto záležitosť oveľa stručnejšie a výstižnejšie. A husiti takto výstižne pomenované záležitosti chápali, ako sme povedali, mimoriadne prísne. Je pravda, že zvyčajne to robili skôr na výstrahu, ale aj tak nikdy nebolo jasné, z čoho a koho urobia objekt trestu na výstrahu. Aj keď Reynevan pochopil pohľady milostivej Blaženy, tváril sa, že nevie, o čo ide. Čiastočne zo strachu pred zbytočnými problémami, čiastočne – a to dokonca väčšmi – z túžby zachovať vernosť svojej milovanej Nikolette.

Zo zamyslenia ho vytrhlo zúrivé zamňaučanie: z tmavého kúta vyskočilo a ulicou sa hnalo veľké hrdzavé kocúrisko. Reynevan okamžite pridalo do kroku. Kocúra mohli, samozrejme, vyplašiť Floutkovi špicli. Ale mohli to byť aj obyčajní zlodeji, čo striehli na osamoteného chodca. Zmrklo sa, všetko spustlo, a keď sa zotmelo a nikde nebolo ani nohy, novomestské uličky prestávali byť bezpečné. Najmä teraz, keď hradnú stráž z väčšej časti zmobilizovali do Prokopovho vojska, nebolo záhodno potľkať sa osamotene po Novom Meste.

Reynevan sa teda rozhodol, že nezostane sám. Pár desiatok krokov pred ním šli dvaja Pražania. Ak ich chcel dobehnúť, musel sa poriadne poponáhľať, kráčali dosť rýchlo, ba keď začuli jeho kroky, ešte väčšmi zrýchlili. A prudko zahli do vedľajšej uličky. Vošiel tam za nimi.

– Hej, bratia! Neľakajte sa! Chcel by som len...

Muži sa obrátili. Jeden mal hneď vedľa nosa hnisom podbehnutý vred. A v ruke nôž, obyčajný mäsiarsky nôž. Druhý, nižší, zavalitý, bol vyzbrojený tesákom s esovitým košíkom. Ani jeden z nich nepatrilo k Floutkovým špehom.

Tretí, ten čo kráčal za ním, ten, čo vyplašil kocúra, celý sivý, tiež nebol špeh. Stískal dýku, tenkú a ostrú ako ihla.

Reynevan cúvol, primkol sa chrptom k múru. Natiahol k lotrom ruku so svojou lekárskou brašňou.

– Páni... – vykotkal drkotajúc zubami. – Bratia... Berte... Nič viac už nemám... Zľu... Zľutuj... Zľutujte sa... Nezabíjajte...

Papule lotrov, doteraz tvrdé a upäté, sa uvoľnili a spláslu, roztiahli do pohrdavých grimás. V očiach, do tej chvíle chladných a opatrných, sa zjavila podceňujúca krutosť. Priblížili sa, bez toho, aby zdvihli zbraň, k opovrhnutia hodnej, ľahko sa vzdávajúcej obeti.

A Reynevan prešiel do druhej fázy. Po psychologickom servise *à la* Šarlej bolo na čase použiť iné metódy. Metódy, čo ho naučili iní učitelia.

Prvý chlapík vôbec neočakával ani útok ani to, že dostane lekárskou brašňou rovno po hnisajúcom nose. Druhého zložil kopanec do holennej kosti. Tretí, ten zavalitý, užasol, keď jeho tesák preťal vzduch a on sám sa zrútil na kopu odpadkov, lebo sa potkol o šikovne nastavenú Reynevanovu nohu. Keď Reynevan zbadal, že k nemu priskakujú ostatní, odhodil brašňu a bleskovo vytiahol spoza pásu dýku. Vopchal sa pod vystreté rameno s nožom, použil páku na zápästie a lakeť, presne tak ako prikazoval *Das Fechtbuch* od Hansa Talhofera. Postrčil jedného protivníka na druhého, odskočil, zaútočil zboku fintou, akú v takýchto situáciách odporúča *Flos duellatorum* od Fiora da Cividale, zväzok venovaný bitkám na nože, kapitola prvá. Keď lotor mimovoľne odrazil úder nahor, Reynevan ho krátko pichol do stehna – podľa druhej kapitoly tej istej príručky. Bandita zareval, padol na koleno. Reynevan odskočil, pričom v letku skopol chlapa dvíhajúceho sa z kopy smetí; predstieral, že sa potáca, že stráca rovnováhu. Sivovlasý darebák s dýkou evidentne nečítal klasikov a nepočul o trikoch, lebo sa vrhol do prudkého a chaotického výpadu, pričom štrajchol Reynevana asi tak ako bocian zobákom. Reynevan ho rozvážne uderil po pleci, vykrútil mu ruku, chytil ho, ako učil *Fechtbuch*, za rameno, zablokoval a priprel k múru. Lotor sa chcel uvoľniť, rozohnal sa ľavou pästou na prudký úder a – trafil rovno hrot dýky, nastavenej v súlade s inštrukciami *Flos duellatorum*. Úzka čepeľ prenikla hlboko, Reynevan

zachytil prasknutie prepichnutých kostí v ruke. Chlap tenko skríkol, zosunul sa na kolená a pritlačil si k bruchu ruku zmáčanú krvou.

Tretí útočník, ten zavalitý, sa chcel rýchlo dostať k Reynevanovi, sekal nakríž tesákom, šikmo zľava doprava, bolo to veľmi nebezpečné. Reynevan cúval, odrážal údery a uskakoval, čakajúc na gesto či pozíciu známu z príručky. Ale ani *Meister* Talhoffer, ani *messer* Cividale mu už v ten deň nepomohli. Spoza chrbta lotra s tesákom sa zrazu vynorilo niečo ešte väčšmi šedivé, v sivej kapucni, sivom kabátci a sivých gatiach. Zasvišťala palica vystrúhaná zo svetlého dreva a hluchým žuchnutím oznámila energický kontakt so zátylkom. Sivý bol veľmi rýchly. Kým lotor padal, stačil ho ovaliť ešte raz.

Do uličky vošiel Floutek a niekoľko jeho agentov.

– Tak čo? – spýtal sa. – Ešte si myslíš, že ťa sledujeme bezdôvodne?

Reynevan dýchal zhlboka, otvoreným ústami lapal vzduch. Adrenálín v ňom začal vriieť až teraz. V očiach sa mu tak zotmelo, že sa musel oprieť o múr.

Floutek pristúpil bližšie, sklonil sa a dôkladnejšie sa prizrel stenajúce-mu lotrovi s prepichnutou rukou. Rýchlymi pohybmi imitoval Reynevanom použitý nemecký blok a taliansky protiúder.

– No, no, – pokrútil uznanlivo a zároveň neveriacky hlavou. – Šikovne urobené, šikovne. Kto by si pomyslel, že zvládneš aj takýto kumšt. Vedel som, že chodíš k fechtmajstorvi. Ale ten má dve dcéry. A tak som si predstavoval, že cvičíš skôr s niektorou z nich. Prípadne s obidvoma.

Dal pokyn, aby bedákajúceho a krvácajúceho chlapa spútali. Obzeral sa, kde je ten s prepichnutým stehnom, ale, podľa všetkého, sa už ukradomky vytratil. Prikázal zdvihnúť toho, čo dostal palicou po hlave. Bol ešte stále utlmený, z úst mu vytekali sliny a nijako nedokázal skoncentrovať pohľad, oči mu nekoordinovane pobiehali a ustavične sa stáčili niekam dovnútra lebky.

– Kto vás najal?

Lotor zaškúľil a chcel si odpľuť. Nevyšlo mu to. Floutek kývol a chlap dostal palicou po krížoch. Keď so zasipením vťahoval vzduch, dostal druhý raz. Floutek nedbanlivo pokynul rukou, aby ho vzali so sebou.

– Ved' povieš, – zavolať za odchádzajúcim. – Všetko povieš. U mňa ešte nebol taký, čo by mlčal.

– Pýtať sa, – Floutek sa obrátil k Reynevanovi ešte vždy opretému o múr, – či máš na niekoho podozrenie, by bolo urážkou tvojej inteligencie. A pre- to sa pýtam: Máš na niekoho podozrenie, tušíš, koho to bola robota?

Reynevan prikývol. Floutek prikývol tiež, s uspokojením.

– Gaunerí povedia. Nebol u mňa taký, čo by mlčal. U mňa prehovoril do- konca aj Martínek Loquis, a to bol tvrdý a zatatý fiškus, nadšenec, naozajst- ný mučeník zapálený za vec. Lotri najatí za pár predrevolučných grošov vyspievajú všetko už pri pohľade na mučidlá. Ale ja ich aj tak nechám tro- cha pripieť. Z čírej sympatie voči tebe, ich nerealizovanej obeti. Neďakuj!

Reynevan nepoďakoval.

– Z čírej sympatie, – pokračoval Floutek, – pre teba urobím ešte čosi. Dovolím ti osobne, vlastnoručne pomstiť brata. Áno, áno, dobre počuješ. Neďakuj.

Reynevan nepoďakoval ani tentoraz. Napokon Floutkove slová k nemu ešte celkom nedolahli.

– Za istý čas sa ti ohlási môj človek. Navrhne ti, aby si sa vybral do domu U zlatého koníka, do toho, v ktorom sme sa dnes rozprávali. Príd' tam bez meškania. A vezmi si so sebou kušu. Zapamätáš si to? Dobré. Maj sa.

– Maj sa, Neplach.

Neskôr sa už večer obišiel bez mimoriadnych udalostí. Už sa zotmelo, keď Reynevan došiel na roh ulíc Štěpána a Na Rybníčku, do domu s izbič- kou na poschodí, ktorú si spolu so Samsonom Medíkom prenajímal od pani Blaženy Pospíchalovej.

Pospíchalovej, zhruba tridsaťročnej vdovy po Pospíchalovi, *requiescat in pace* a Boh s ním, nech už bol čímkoľvek, nech robil čokoľvek, akokoľ- vek žil a akokoľvek umrel.

Opatrne otvoril vráтка do záhradky, vošiel do podsiene, kde bola tma ako v rohu. Dával si pozor, aby dvere nezaškrípali a schody zo starých

dosák nezavřzgalí. Dbal na to vždy, keď sa vracal za tmy. Nechcel zobudiť pani Blaženu. Trocha sa obával dôsledkov, aké by mohla mať konfrontácia s pani Blaženou, keby k nej došlo v nočnom čase.

Schodík, napriek jeho opatrnosti, posmešne zavřzgal. Dvere sa otvorili, zaviala z nich vôňa domáceho kozuba, ruží, vína, vosku, lekváru, starého dreva, čerstvo vypratej bielizne. Reynevan zacítil, ako sa mu okolo krku ovinula buclatá ruka a pár kyprých prs ho pritláča o zábradlie pri schodoch.

– Dnes oslavujeme, – šepala mu rovno do ucha pani Blažena Pospíchalo-
vá. – Dnes sa oslavuje, chlapče.

– Pani Blažena... Lenže... Patrí sa...

– Bud' ticho. Pod'.

– Ale...

– Ticho.

– Ja ľúbim inú!

Vdova ho vtiahla do výklenku a postrčila do izbičky na posteľ. Ponoril sa do priepasti periny voňajúcej škrobom, utopil sa v nej ochromený prachovou mäkkosťou.

– Ja... ľúbim... inú...

– Len si ju ľúb!

KAPITOLA DRUHÁ,

v ktorej Floutek dodrží slovo, Hynek z Kolštejna prináša Prahe svätý pokoj a história zraňuje a mrzačí, čím núti medikov do ťažkej práce.

Floutek dodržal slovo. Dá sa povedať, že tým Reynevana načisto zaskočil.

Uplynul totiž mesiac od rozhovoru počas osláv pri príležitosti víťazstva pri Tachove. Od prepadnutia. Aj od incidentu s pani Blaženou Pospíchalovou, ktorý sa stal v noci zo štvrtého na piaty august. Incident s pani Blaženou sa zopakoval, načo to tajiť, ešte niekoľkokrát, a celkovo mal určite viacej príjemných než nepríjemných stránok. Medzi tie prvé patrili – okrem iného – chutné a bohaté raňajky, ktorými po piatom auguste začala hostiť svojich podnájomníkov. Reynevan a Samson, dovtedy jedávajúci skôr nepravidelne a skromne, začali po štvrtom auguste chodiť za svojimi záležitosťami sýti a spokojní so životom, za chôdze sa vlúdne usmievali na blížnych a veselo si pohvizdovali pri spomienke na chuť žemlí, tvarohu, pažitky, pečeňovej paštéty, uhoriek či praženice s postrúhaným zelerom. Praženicu so zelerom servírovala pani Blažena mimoriadne často. Vajíčka, vravievala a vysielala k Reynevanovi pohľady zamatové ako alpské plesnivce, podporujú silu. A zeler, dodávala, podporuje chuť.

Mesiac od týchto udalostí, hneď v septembri, šiesteho, v sobotu pred Narodením Panny Márie, keď Reynevan a Samson dojedali praženicu so zelerom, v izbe sa, ticho ako sivý tieň, objavil Reynevanovi už známy sivý chlapík v sivých gatiach.

– Milost'pána čakajú, – povedal ticho a stručne. – U Zlatého koníka. Rýchlo, pane.

Pražské ulice boli výnimočne prázdne, priam vyludnené. Vo vzduchu viselo napätie, pulz mesta bol nervózny, nepokojný a nepravidelný. Strechy sa leskli po daždi, čo spáchol pred brieždením.

Mlčali a kráčali. Medík sa ozval prvý.

– Takmer presne pred dvoma rokmi, – povedal, – sme boli v Ziębiciach. Ôsmeho septembra 1425 si prišiel do Ziębic. S ušľachtilým zámerom zachrániť svoju milú. Pamätáš sa?

Namiesto odpovede či komentára Reynevan pridol do kroku.

– Za tie dva roky si prešiel, – nevzdával sa Samson, – podstatnými metamorfózami. Zmenil si – a to je nemalá vec – vierovyznanie a svetonázor. Na obranu oboch si sa občas púšťal do boja so zbraňou v ruke, občas si sa dal zneužiť politikom, špehom a lotrom. A tým, čo ťa ženie, už nie je ušľachtilé zachraňovanie, ale naopak: slepá pomsta. Pomsta, ktorá, ak aj nejakým zázrakom zasiahne skutočných vinníkov, tvojmu bratovi život neprinavráti.

Reynevan sa zastavil.

– Už sme to prediskutovali, – odvetil tvrdo. – Moje motívy poznáš. A sľúbil si mi pomôcť. A tak nechápem...

– Prečo sa k tomu vraciam? Lebo k niečomu takému sa vždy stojí za to vracieť. Vždy sa treba pokúšať, veď čo ak sa to podarí, čo ak sa niekomu otvorí oči a rozum zavíta do hlavy. Ale máš pravdu. Sľúbil som pomôcť. A pomôžem. Poďme.

Vo Svätohavelskej bráne – čudná vec – nebolo vidieť stráž, ani jedného zbrojnoša. Vec absolútne ohromujúca, ak uvažíme, že brána a mostík ponad priekopu predstavovali hlavný spojovací článok medzi Novým a Starým Mestom a vzťahy medzi jednotlivými štvrtami bývali natoľko napäté, že obsadenie brán ozbrojenou strážou bolo naozaj opodstatnené. Dnes nebolo ani stopy po posádke, tunel brány bol prázdny. Priam pozýval tadiaľ prejsť. Pokrytecky. Ako pasca.

Pusto bolo aj v uličkách za Svätým Havlom, zvyčajne upchatých stánkami a šiatrami, zvláštne ticho vládlo aj na Rybom trhu. A Staromestské námestie bolo ako vymreté. Dva psy, jedna mačka a zo tridsať holubov v mieri a zhode pili vodu z kaluží pri pranieri; ani sa neobzreli na zriedkavých chodcov, čo sa zakrádali popri stenách domov.

Ligotali sa dažďom umyté gule na ozdobných vežičkách Týnskeho chrámu. Ako zlatý trojzubec žiarila radničná veža.

Radničný orloj ako zvyčajne zaškrípал, hodiny odbili a niečo ukazovali – ako obyčajne, nebolo jasné čo, prečo a ako presne. Ale podľa polohy slnka aj tak uplynula sotva tercia.

Floutek čakal v dome U zlatého koníka, v tej istej komnate ako predtým, tentoraz sa to však zaobišlo bez obesenca.

Táboritský špeh pri okne počúval hlásenia ľudí, čo vyzerali ako agenti, ale aj takých, čo vôbec agentov nepripomínali. Uvidel Reynevana. Zašklábil sa pri pohľade na Samsona.

– Tu si.

– Tu.

– Nevzal si si kušu, – poznamenal namosúrene Neplach. – A možno je to lepšie. Ešte by si niekoho postrelil. Musí tu byť aj ten tvoj kretén?

– Nemusí. Chod' dolu, Samson. Počkaj ma tam.

– Zostaň stáť pri okne, – prikázal Floutek. – Stoj, mlč a pozeraj sa.

Stál, mlčal a pozeral sa. Na námestí bolo stále pusto. Pri kaluži vedľa prániera sa škrabkal pes, mačka si oblizovala chvost a jeho širšie okolie, holuby cupkali okolo vody. Odkiaľsi od Ungeltu a Kostola svätého Jakuba sa ozval roh. Po chvíli zaznelo trúbenie aj od východu, od vyplieneného Svätého Klementa, bývalého kláštora bývalých dominikánov.

Do komnaty vbehol udýchaný agent. Floutek si vypočul hlásenie.

– Prichádzajú, – oznámil, keď pristúpil k vedľajšiemu oknu. – Majú asi päťsto koní. Počul si, Reinmar? S päťsto koňmi chcú obsadiť Prahu, blázní. Len päťsto ich chce prebrať moc, ach, nafúkanci.

– Kto? Môžeš mi konečne povedať, o čo tu ide?

– Potkany utekajú z topiacej sa lode. Pod' bližšie k oknu. Pozeraj sa. A dívaj sa naozaj pozorne. Vieš, koho máš hľadať.

Od praniera zrazu ušli psy, za nimi sa rozbehla aj mačka. Holuby vzlietli ako trepotajúci sa oblak, vyplašené približujúcim sa klepotom podkov. Húf koní prišiel od juhu, od priekopy, od prázdnej Svätohavelskej brány. Onedlho jazdci – medzi nimi početní ťažkoodenci – začali so štrngotom a lomozom zaplňať námestie.

– Kolínska družina Božka Diviša, – dešifroval farby a erby Floutek. – Zbrojnoši Půtu z Častolovic. Panoši Jana Městeckého z Opočna. Panciernici Jana Michalca z Michalovic. Aj jazda Otta de Bergow, pána na Troskách... A na čele?

Na čele húfu klusal rytier v plnej zbroji, ale bez helmice. Na bielej kamizole nosil erb – zlatého spínajúceho sa leva na modrom poli. Reynevan už rytiera aj erb videl. V bitke pri Ústí.

– Hynek z Kolštejna, – precedil cez stisnuté zuby Floutek. – Zo štěpanickej vetvy Valdštejnovcov, z rodu veľkých Markvartícov. Hrdina spod Vyšehradu, terajší pán na Kamínku, litoměřický hajtman. Ďalekú cestu prešiel, od veľkosti po zradu. Len si poobzeraj jeho kumpánov, Reynevan. Pozorne sa dívaj. Čosi mi vraví, že niekoho spoznáš.

Staromestské námestie rachotilo podkovami, buchot a rinčanie sa v ozvene odrážalo od priečelí, stúpalo nad strechy. Hynek z Kolštejna, rytier s levom, zastavil koňa tesne pred portálom staromestskej radnice.

– Pokoj svätý! – zreval. – Je čas na pokoj svätý! Už dost' krvi, násilia a zločinov! Prepustite väzňov! Prepustite Zygmunta Korybuta, nášho pravého pána a kráľa!

– Už máme dost' vlády krvavých klík! Koniec násiliu, ničeniu a vojne! Prinášame vám mier!

– Svätý pokoj! – jazdci v chóre opakovali heslo. – Svätý pokoj! *Pax santa!*

– Ľuďom mesta pražského! – volal Hynek. – Stoličnému mestu Kráľovstva českého a všetkým verným tohto kráľovstva! Pridajte sa k nám!

– Pán starosta Starého Mesta! Páni konšeli! Radniční páni! Podťe k nám! Budťe pozdravení!

Brána radnice sa nepootvorila ani o cól.

– Praha! – skríkol Hynek. – Slobodná Praha!

A Praha odpovedala.

S rachotom sa otvorili okenice, spoza nich sa vynorili oblúky a strmienky kuší, hlavne hákovníc, rúry píšťal. Zrazu, ako na povel, sa Staromestské námestie vnorilo do hukotu výstrelov, do dymu a smradu pušného prachu. Na ozbrojencov zhrčených na námestí sa zosypala smršť guliek a šípov. Explodoval krik a stúpala dohora, bolo počuť rev a vresk zranených ľudí, erdžanie a divé kvílenie mrzačených koní. Jazdci sa chaoticky vírili, narážali jeden na druhého, obracali sa, stúpali po tých, čo vypadli zo sediel. Časť jazdcov okamžite popchla kone do cvalu, ale z námestia sa ujsť nedalo. Ulice boli zrazu zavalené kusmi trámov, priečne prehradené reťazami. Spoza týchto zábran sa sypali šípy. A zo všetkých strán, zo Železnej, Michalskej, z Dlhej, Celetnej, od Týna sa hrnuli na námestie ozbrojení ľudia.

Jazdci, kryjúc sa navzájom štítmí, sa zhŕkli do jedného šíku pri radnici; Hynek z Kolštejna sa usiloval všetkých zoradiť, zachrípol od kriku. A z domov sa ustavične strieľalo, guľky a šípy vyletovali z okien obklopujúcich Staromestské námestie – z Jednorožca, z Červených vrát, z Baránka, z Kamenného zvona, z Labute. Strieľalo sa z okien a okienok, z výklenkov, strieč, z podstienok a brán. Rytieri a panoši klesali jeden za druhým zo sediel na zem, padali vzpínajúce sa kone.

– Dobré, – zopakoval cez stisnuté zuby Floutek. – Dobré, Pražania. Takto sa treba držať! Oj, veru, nedostaneš sa odtiaľto živý, pán Kolštejnský z Valdštejnovcov. Ani nezdvihneš hlavu.

Hynek z Kolštejna akoby to začul, lebo jeho huf sa zrazu rozdelil na dva oddiely. Jeden, zložený asi zo stovky koní a jazdcov, vedený rytierom so strieborno-čiernym štítom, cválal smerom ku Kostolu svätého Mikuláša. Druhý, so samým Hynkom na čele, narazil na dav útoiaci od Dlhej triedy.

Prvý oddiel zmizol Reynevanovi zo zorného poľa, iba podľa revu a tresku mohol usudzovať, že jazdci sa pokúšajú predrat' cez barikády, presekať si cestu na most a Malú Stranu. Videl však, ako Hynkov oddiel prudko zaútočil na ozbrojených mešťanov, ako jedného za druhým zložil celý prvý rad, ako hneď rozprášil druhý. A ako na treťom uviazol, lebo nadabil na prekážku z gizarm, kopijí a vidiel. Pražania sa držali tvrdo, nedali sa zastrašiť. Bolo ich veľa. Boli silní. Boli si istí.

Lebo stále pribiehali noví.

– Smrť zradcom! – revali pri útoku. – Do Vltavy s nimi!

– Biť, biť, nikoho nešetriť!

Zdúpnené, doráňané jazdecké kone stáli ako skamenené, jazdci sa z nich šmykali na zem, slizkú od krvi. A z okien ustavične dopadali šípy, šípy, šípy...

– Hlušiť zradcov! Do Vltavy!

Jazdci vycúvali, obrátili sa na námestie, rozprášili sa, v malých skupinkách sa rozbehli, aby sa na vlastnú päť prebili cez barikády a reťaze pri Svätom Mikulášovi a v Michalskej. Ale Hynek medzi nimi nebol. Pod hrdinom spod Vyšehradu a Ústí padol kôň, s kosou podťatými prednými nohami. Rytier stačil zavčas zoskočiť, nepustil z ruky meč, tých, čo ho obklopili, postíal. Oprel sa chrptom o múr domu U Slona, privolať k sebe zopár ďalších, čo prišli o kone; keď však videl, ako padajú skolení šípmi, skočil do klenutej chodby, plecom vyvalil dvere. Pražania v húfe vpadli za ním do domu. Hynek nemal nijakú nádej. Netrvalo dlho a skrvavené telo v kamizole ozdobenej levom Markvarticovcov vyletelo z okna na poschodí a žuchlo na pražskú dlažbu.

– Defenestrácia! – zasmial sa démonicky vyškľabený Floutek. – Druhá defenestrácia! To sa mi páči, suka im mater! Spravodlivosť a symbolika!

Hynek vyhodенý z okna ešte prejavoval slabé známky života. Pražania ho obštúpili. Určitý čas váhali. Napokon niekto prelomil tú váhavosť a pichol do rytiera kopijou. Druhý zaťal sekerou. A potom začali pichať a zatínať všetci.

– To je ono! – zasmial sa Neplach. – Symbolika! Čo ty na to, Reynevan? Čo povieš...

Nedopovedal. Reynevan už totiž v miestnosti nebol.

Bolo treba priznať, že rytier so štítom šikmo rozdeleným na strieborné a čierne pole si zachránil život múdro a s rozvahou. Po prvé, štít, čo ho prezrádzal, odšmaril ešte na námestí. A keď jazdci odrazení od barikád

pri Ovocnom trhu vycúvali za Kostolík svätého Linharta, kde opäť narazili na Pražanov a pustili sa do urputného boja, strieborno-čierny rytier bez zaváhania obrátil koňa, vbehol do uličiek, v cvale si strhol plášť s bohatým vyšívaním. Vycválal, plašiaca kačky a žobrákov, na námestíčko zvané Pri kaluži. Keď začul krik prenasledovateľov pribiehajúcich od námestia, zakľal, zoskočil zo sedla, pleskol koňa po zadku a sám sa stratil v úzkom a tmavom priechode vedúcom k Platnérskej ulici. Pražania sa s revom rozbehli za dupotom kopýt – kôň utekal smerom k dominikánskemu kláštoru a Vltave. K rieke, v ktorej víroch, ako vyplývalo z nudne opakovaných vyhrážok zberby, onedlho nájdu svoj koniec všetci vzbúrenci a zradcovia.

Ozveny tichli, vzdalovali sa. Rytier si vydýchol, usmial sa popod fúzy. Bol si už takmer istý, že sa mu to podarí.

A ktovie, možno by sa mu aj pošťastilo, keby nie fakt, že Reynevan dokonale poznal terén. Platnérska ulica a ulice, čo sa z nej odpájali, skrývali v predrevolučných časoch zopár útulných a nevelmi drahých bordeliek, takže toto okolie poznal perfektne každý študent a každý bakalár Karlovej univerzity. Navyše Reynevan a Samson Medík používali mágiu. Telepatické amulety. Boli veľmi jednoduché, ale postačovali na základnú telekomunikáciu. Na špehovanie a prenasledovanie.

Strieborný-čierny rytier chvíľku počkal, využil čas na prekrytie zbroje kusom nájdenej režnej plachty. Primkol sa ku stene, keď začul klepot podkov, ale to vybehol len kôň bez jazdca, grošovaný kôň so skrvaveným bokom. Za koňom utekala múkajúca, potácajúca sa strakatá krava – odiaľ sa tu nabrala, to vedel azda iba čert.

Keď všetko stíchlo, rytier rýchlo vykročil k Platnérskej. Vošiel do ulice, chvíľu postál, poobzeral sa, počúval vzdialené zvuky bitky a vraždenia. Potom vošiel do najbližšieho podbránia a do dvora a tam sa dal do vyzliekania plechov, ktoré ho mohli prezradiť. Z bielizne, čo sa sušila na šnúre, si vybral košeľu, veľkú a už dosť rozstrapkanú, evidentne šitú pre tehotnú alebo jednoducho od prírody tučnú ženu. Keď si natáhoval košeľu cez hlavu, chvíľu nič nevidel.

A Reynevan so Samsonom využili práve tento okamih.

Reynevan s rozmachom švacol rytiera doskou zdvihnutou zo zeme. Samson zasiahnutého chytil za plecia, zatriasol ním, zdvihol ho a prudko šmaril o múr. A napodiv, namiesto toho, aby sa popri ňom bezvládne zosunul na zem, rytier sa od múru odrazil, vytrhol z pošvy kord a zaútočil. Samson odskočil, Reynevan zamával svojou doskou, rytier ju hravo odrazil a bodol hrotom kordu tak rýchlo a profesionálne zručne, že keby Reynevan neabsolvoval lekcie u fechtmajstra, rozlúčil by sa s pečeňou i so životom. Rytier šikovne zvrchol kord v ruke a rýchlo sekal; keby nie naučený úhybný manéver, ostrie by preťalo Reynevanovi ohryzok až po krčné stavce. Hroživú situáciu spacificoval Samson úderom palice, ktorá vyrazila rytierovi zbraň z ruky; jeho samého ovalil päťou. Úder bol mocný, ale rytier sa ani tentoraz nechystal ležať tam, kam padol. Vyskočil, oboma rukami chytil prázdny sud, zdvihol ho, zastonal a celý červený od námahy ho vymrštil ako delovú guľu do Samsona Medíka. A tu trafila kosa na kameň. Samson zachytil sud v letku. A vrátil ho späť ako loptu. Rytier zbavený rovnováhy sa zrútil na kope slamy.

Zdvihnúť sa už nestačil. Reynevan a Samson sa naňho vrhli, pritlačili ho, vykrútili mu ruky a spútali ho. Hlavu mu ovinuli ženskou košľou. Nohy mu v členkoch zviazali dlhým povrazom. A zavliekli ho do neďalekej pivnice – ťahali ho za sebou na povraze. Nemaznali sa s ním. Ignorovali fakt, že rytierova hlava rytmicky klepoce o kamenné schody, aj to, že rytier postenkáva a hromží.

Keď ho hodili na hlávky kapusty, rytier si sadol a ďalej striedavo nadával a stonal. Len čo mu Reynevan dal dole handru z hlavy, začal žmurkať. Pivnica mala okienko, čo-to sa teda dalo vidieť. Rytier sa dlho prizeral Reynevanovi, o čosi kratšie Samsonovi. A okamžite pochopil, že z týchto dvoch je len jeden partnerom na vyjednávanie. Pozrel sa Reynevanovi rovno do očí, odkašľal si.

– Celkom múdro, – prinútil sa usmiať. – Uvážlivo konáš, bratku. Načo sa deliť s inými, keď môžeš mať všetko pre seba? Časy sú pritažké a neisté, nemožno len tak ohrdnúť grošom. A groš ti veru zaťažší kapsu, to ti sľubujem.

Reynevan si ukradomky s úľavou vydýchol. Do tejto chvíle nemal sto-percentnú istotu a už vopred cítil výčitky pre možný omyl. Ale len čo

rytier prehovoril, všetky pochybnosti sa rozplynuli. Ten hlas počul pred dvoma rokmi, trinásteho septembra v Sliezsku, v cisterciánskej grangii v Dębowci.

– Zaslúžiš... – strieborno-čierny rytier si oblizol pery a fľochol na Reynevana. – Zaslúžiš si odmenu. Už za prefíkanosť. Šikovne si ma chytil, škoda reči. Veru, nedá sa poprieť, že máš hlavu na krku...

Zmlkol. Pochopil, že rozpráva zbytočne, že jeho slová v adresátovi nevyvolávajú nijakú odozvu. Okamžite sa preorientoval na inú taktiku. Nasadil pyšný výraz a zmenil tón. Nadradený a panovačný.

– Som Jan Smiřický zo Smiříc. Rozumieš, chlapče? Jan Smiřický! Výkupné za mňa...

– Tam na námestí, – prerušil ho Reynevan, – visí na pranieri mŕtvola tvojho kamaráta Hynka a je vyzlečená donaha. Vedľa nej je ešte miesto.

Rytier nesklopil zrak. Reynevan pochopil, s kým má do činenia, ale držal sa zvolenej stratégie. Ďalej sa usiloval strašiť a zastrašiť.

– Z ostatných tvojich kumpánov sa zachránili len tí, ktorých obrátil farár Rokycana, keď vlastnú hrud' nastavil pred kopije davu – tých potom zavreli do radničnej šatlavy. Ale predtým ešte museli prejsť „cestičku cti“ pomedzi ľudí s palicami a sekerami. Nie všetci sa dostali do šatlavy živí. A štvanica na zvyšných vašich ešte pokračuje, kopa ľudí stále čaká pri radnici. Rozmýšľaš, prečo ti to hovorím? Lebo mám ukrutnú chuť zatiahnuť ťa tam, na námestie, odovzdať ťa Pražanom a pozerat' sa, ako budeš utekať medzi palicami. Vieš, prečo mám takéto chůťky? Možno si si už domyslel?

Rytier prižmúril oči. A vzápätí ich doširoka otvoril.

– To si ty... Teraz ťa poznávam.

– Zradil si môjho brata, Jan Smiřický zo Smiříc, poslal si ho na smrť. Teraz za to zaplatíš. Len sa neviem rozhodnúť, akým spôsobom. Môžem ťa, ako som povedal, odovzdať do rúk Pražanom. Môžem ti hneď tu, na mieste, vlastnoručne vraziť nôž medzi rebrá.

– Nôž? – Rytier rýchlo nabral sebaistotu, pohrdlivo našpúlil ústa. – Ty? Medzi rebrá? Ha, tak do toho, mladší pán z Bielawy. Len smelo!

– Neprovokuj ma!

– Provokovať? – vyprskol Jan Smiřický a odplul si. – Ja neprovokujem. Ja sa ti vysmievam! Vyznám sa v ľuďoch, viem cez oči nazrieť do duše. Tebe som tam nazrel a prezradím ti: ty by si ani kurča nezabil.

– Môžem ťa, ako hovorím, zavliecť k radnici. Tam čaká celý huf menej citlivých.

– A môžeš ma aj bozať v rit'. Presne to ti navrhujem. A z celého srdca odporúčam.

– Môžem ťa aj pustiť na slobodu.

Smiřický odvrátil hlavu. Nie však dost' rýchlo na to, aby Reynevan nezachytil záblesk v jeho oku.

– Takže predsa, – spýtal sa po chvíli, – predsa len výkupné!

– Dá sa to tak nazvať. Poskytneš mi odpovede na niekoľko otázok.

Rytier sa naňho pozrel. Dlho mlčal.

– Ty sopliak, – ozval sa napokon, kriviac ústa a predlžujúc slová. – Ty sliezsky Nemčúr! Ty doktorko bylinkárik! Čo sa nazdávaš, že s kým sa rozprávaš? Ja som Jan Smiřický zo Smiřic, český šľachtic, pasovaný rytier, mēlnický a roudnický hajtman! Moji predkovia bojovali pri Legnane a Miláne, pri Askalone a Arsufe. Môj pradedo sa preslávil pri Mühldorfe a pri Crécy. Odpovedať na otázky? Tebe? Poondej sa, ty zasran!

– Ty, ušľachtilý pán Smiřický, si ako obyčajný lotor ukul zradu svojich rodákov. Tých, čo ťa urobili hajtmanom, dosadili na Mēlník a Roudnicu. A ty si sa im odvdáčil tak, že si sa proti nim spriahol s Konradom z Olešnice. Pred dvoma rokmi, v Sliezsku, v cisterciánskej grangii. Uplynuli celé dva roky, ale určite si na to spomenieš. Lebo ja si pamätám. Každúcke vypovedané slovo.

Smiřický sa doňho vpil očami. Chvíľu mlčal. Niekoľko ráz prehltol slinu. Keď sa ozval, v jeho hlase okrem prekvapenia zarezonoval aj nepredstieraný obdiv.

– Takže to si bol ty... Ty si tam bol. Ty si špehoval. Bodaj by ťa čert vzal! Treba ti priznať, s odvahou a rozmachom sa vo svete zvrátaš! Obdivujem to. No zároveň aj ľutujem. Takíto umierajú mladí. A zvyčajne násilnou smrťou.

Samson Medík vyslal pomocou magického amuletu akýsi mentálny signál. Ale hoci počas prenasledovania im komunikácia fungovala celkom

obstojne, teraz, na vzdialenosť dvoch krokov, bol signál celkom nečitateľný. To znamená, nečitateľný bol obsah, no výrazná bola jeho intenzita. Reynevan to pochopil ako naliehanie, aby postupoval rozhodnejšie.

– Odpovieš na moje otázky, pán Smiřický.

– Nie, neodpoviem. Zdá sa ti, že na mňa máš niečo, čím ma môžeš zastrašiť, vydierať? Hovno máš, pán Bielawa. A vieš prečo? Lebo nám nastali historické časy. Každý deň prináša zmeny. V takýchto dobách, ty mastičkár, musia konať vydierači veľmi rýchlo, lebo inak sa ich vydieranie obráti na posmech. Nevšimol si si, čo sa dnes dialo na uliciach? Vošiel som do Prahy po boku Hynka z Kolštejna. Prišli sme rovno z Kolína, od pána Bořka Divíška, on nám poskytol svoj ozbrojený sprievod. Ruka v ruke s nami verejne šli vojaci takých fanatických katolíkov a husitobijcov ako Půta z Častolovic a Otto de Bergow. Nie je tajomstvo, prečo sme sem prišli. Mali sme v pláne ovládnuť radnicu a prebrať moc, lebo Praha je *caput regni*, kto má Prahu, má Čechy. Chceli sme vyslobodiť Korybuta a urobiť z neho kráľa. Teda skutočného kráľa, s posvätením Ríma. Chceli sme sa dohovoriť s pápežom, ochotným, ako tvrdia chýry, na kompromisy, pokiaľ ide o liturgiu, pripraveným ustúpiť vo veci kalicha a prijímaním *sub utraque specie*. Pápež je pripravený vyjednávať. Ale nie s Táborom, nie s radikálmi, nie s ľuďmi, na rukách ktorých je krv kňazov. Po sporení s Oldřichom z Rožmberka a pánmi z landfriedu sme chceli skoncovať s radikálmi, pobiť sirotkov, zlikvidovať Tábor, prinavrátiť poriadok do českého kráľovstva. Chápeš?

– Pricválali sme do Prahy, – Smiřický nečakať, kým Reynevan pritaká, – tak aby nás videli a mali sme odkryté prilbice. Jasnejšie som už hádam nemohol ukázať, čo chcem, proti komu a proti čomu som. S kým držím, s kým som spojenec. Všetko dnes vyšlo najavo a všetko sa ukázalo. Čo chceš teda urobiť? Teraz, keď sa vyklúlo šidlo z vreca, pôjdeš do Tábora a oznámiš: „Počujte, bratia, poviem vám novinu: Jan zo Smiřic je váš nepriateľ, spolčil sa proti vám s katolíkmi“? Lanské snehy, pán z Bielawy, lanské snehy! Zaváhal si, a už je neskoro. Isteže, ešte tak pred rokom, ešte pred mesiacom...

– Ešte pred mesiacom, – dokončil so zlomyselným úsmevom Reynevan, – som ťa mohol odhaliť, bol som pre teba hrozbou. Preto si na mňa

poslal úkladných vrahov. To bolo naozaj rytierske, pán zo Smiříc, naozaj šľachtické. Vskutku musia byť na teba hrdí predkovia v záhrobí, všetci tí slávni hrdinovia od Askalonu a Kresčaku.

– Ak si myslíš, že sa budem teraz za to kajať, tak sa kurevsky mýliš!

– Odpovieš na otázky.

– Ale veď som ti už navrhol, aby si ma bozal v rit! Tak teraz ponuku opakujem.

Samson Medík prudko vstal. A Reynevan by odprisahal, že Jan Smiřický sa zľakol.

– Toto je vojna! – vykřikol, čím iba potvrdil Reynevanovu domnienku. – Vojna, chlape! Kto ti môže uškodiť, je nepriateľ, a nepriateľa teda treba zničiť! Tvoj brat pracoval pre Tábor, pre Žižku, pre Švamberka a Hvězdu, bol to teda môj nepriateľ, mohol škodiť a škodil. A vrocavský biskup naopak, to bol cenný spojenec, stálo za to mať ho pri sebe. Biskup chcel mená táboorských špehov, ktorí pôsobia na Sliezsku, a tak dostal zoznam. Napokon tvojho brata biskup už dávno podozrieval, chytil by ho aj bez mojej pomoci. Vrocavský biskup má vlastné prostriedky a metódy. Čudoval by si sa, aké účinné.

– Nečudoval by som sa, videl som už kadečo. A nepopieram ani fakt, že brat takéto aktivity vyvíjal. Ibaže už nežije Jan Hvězda, ktorého si spomínal, nežije ani Bohuslav zo Švamberka. A vtedy, v Sliezsku, si ich oboch biskupským kopovom zradil ty. Švamberk patril k vysokému rodu. Určite vyššiemu a staršiemu, než je tvoj, aj keď sa tu zaprisahávaš predkami. Za Bohuslava Švamberka ťa čaká popravisko, jeho príbuzni už na to dohliadnu.

Samson opäť vyslal signál. Reynevan pochopil.

– Hvězda a Švamberk, – vyhlásil v tej chvíli Smiřický, – umreli na rany utŕžené v boji. Táraj si, čo chceš, obviňuj, nikto neuverí...

– Nikto neuverí na čiernu mágiu? – dokončil Reynevan. – To si chcel povedať?

Smiřický stisol pery.

– Čo, do čerta, chceš? – vybuchol zrazu. – Pomstu? No tak sa pomsti! Zabi ma! Áno, zradil som tvojho brata, aj keď mi veril tak ako Ježiš Judášovi. Si spokojný? Samozrejme, že klamem, tvojho brata som nikdy na vlastné oči

nevidel, iba som o ňom počul od... Na tom vlastne nezáleží. Ale udal som ho biskupovi, preto zomrel. Teba som považoval za Neplachovho špeha, za provokatéra a možného vydierača. Musel som s tebou niečo urobiť. Najatý strelec, neuveriteľné, netrafil. Dvakrát som sa ťa pokúšal otráviť, ale na teba jed asi nepôsobí. Najal som troch zabijakov, neviem, čo sa s nimi stalo. Zmizli. Samé šťastné zhody okolností, mladší pán z Bielawy. Veľmi čudné zhody okolností. Nehovoril tu náhodou pred chvíľkou niekto o čiernej mágii?

Floutek, pomyslel si Reynevan, ten prinútil zajatých lotrov, aby zaspievali. Určite mal už skôr signály o chystanom puči, lotri na mučidlách prezradili všetko, čo potreboval vedieť, potvrdili podozrenia. Na sprisahancov čakala pasca, nemali šancu. Tým, že si na mňa Jan Smiřický najal vrahov, prišiel o Prahu. A Hynek z Kolštejna prišiel aj o život.

– Potkany utekajú z topiacej sa lode, – povedal skôr sám pre seba, než pre rytiera. – Po Tachove, zoči-voči narastajúcej sile Prokopa a Tábora, to bola vaša jediná príležitosť. Zorganizovať prevrat, prevziať moc, oslobodiť a dosadiť na trón Korybuta, dohodnúť sa s pápežencami a landfriedom. Všetko ste stavili na jednu kartu. Nuž čo, nevyšlo to.

– Veru, nevyšlo, – odvetil bez väčšieho dojatia rytier a ďalej sa pozeral viac na Samsona ako na Reynevana. – Prehral som. Nech sa na to pozerám z ktorejkoľvek strany, vždy to vychádza tak, že prídem o hlavu. No dobre, nech sa stane, čo sa má stať. Zabi ma, odovzdaj Neplachovi, podhoď pod nože zberbe, ako sa ti páči. Mám už toho všetkého dosť. Už iba o jedno ťa poprosím, o jedno suplikujem... Mám v Prahe dievča. Je z nízkeho rodu. Odovzdajte jej môj prsteň a krížik. A mešec. Ak môžem prosiť. Viem, vaša korisť... Ale je to naozaj chudobné dievča...

– Odpovedz na moje otázky, – Reynevan opäť zachytil Samsonovu telepatickú radu, – a odovzdáš jej to všetko aj sám. Ešte dnes.

Smiřický sklopil viečka, aby skryl záblesk v oku.

– Chceš si ma podrobiť. Ty mi neodpustiš. Nezriekneš sa pomsty za brata...

– Ty si ho len zradil. Mečmi ho prederavili iní. A chcem poznať ich mená. No poďme, jednajme sa, vykupči niečo za niečo. Daj mi možnosť odvetu na tamtych, a ja sa zrieknem pomsty na tebe.

- Akú mám záruku, že ma neklameš?
- Nijakú.
- Rytier istý čas mlčal, bolo počuť, ako prehĺta slinu.
- Pýtaj sa, - povedal napokon.
- Hvězda a Švamberg. Tých zavraždili, však?
- Tak je... - zajakal sa Smiřický. - Vraj... Neviem. Mám taký dojem, ale neviem to iste. Je to možné.
- Čierna mágia?
- Samozrejme.
- Na rozhovore s biskupom sa zúčastnil ešte jeden človek. Vysoký. Chudý. Čierne vlasy až po plecيا. Vtáčia tvár.
- Biskupov radca, pomocník a dôverník. Darmo ma prevrátaš očami. Veď to vieš, alebo si domýšľaš. On vykonáva špinavú robotu pre biskupa. Niet pochyb, že práve on zavraždil Petra z Bielawy. A mnohí ďalší. Spomeň si na žalm deväťdesiaty...
- Šíp, čo letí za dňa. *Timor nocturnus*. Démon, čo zabíja na poludnie...
- Ty si to povedal, - skrívil ústa Smiřický. - Ty si vyslovil to slovo. A hádam si vystihol aj podstatu. Chceš dobrú radu, chlapče? Drž sa od neho čo najďalej. Od neho aj od...
- Čiernych jazdcov volajúcich „*Adsumus*“. Tých, čo sa ako asasíni ohamujú tajomnými arabskými substanciami. Tých, čo používajú čiernu mágiu.
- Ty si to povedal. Neprenasleduj ich. Uver mi a počúvni moju radu. Nepokúšaj sa k nim ani priblížiť. A ak sa oni pokúsia priblížiť k tebe, utekaj. Čo najďalej a čo najrýchlejšie.
- Jeho meno. Meno biskupovho dôverníka.
- Jeho sa bojí - a to je isté - aj sám biskup.
- Jeho meno.
- Vie o tebe.
- Jeho meno.
- Birkart von Grelleort.
- Reyevan zovrel v hrsti dýku. Rytier inštinktívne zatvoril oči. Ale hneď ich aj otvoril a hľadel nimi celkom smelo.